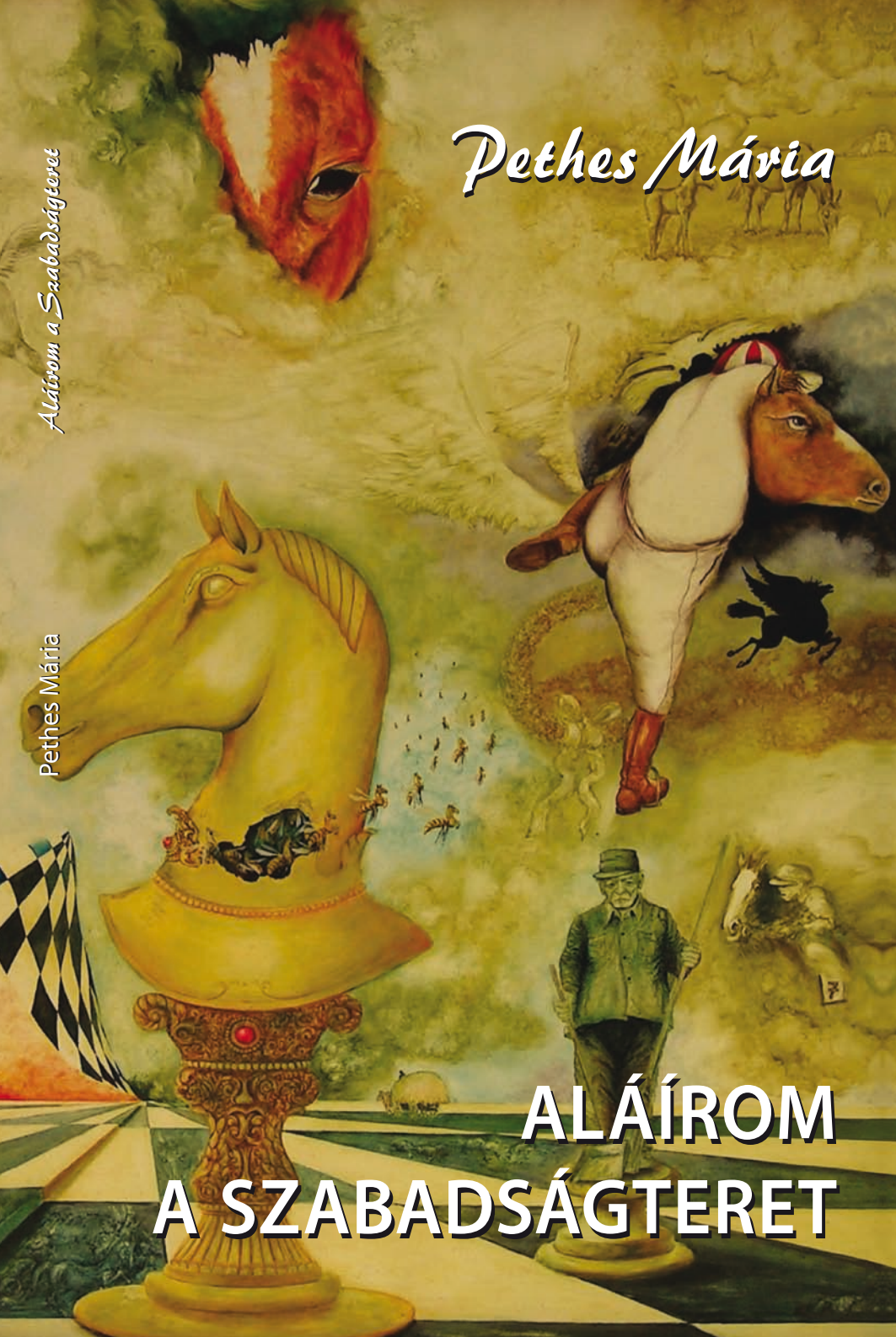

Aláírom a Szabadságteret

Pethes Mária

Pethes Mária

**ALÁÍROM
A SZABADSÁGTERET**

Pethes Mária

Aláírom a Szabadságteret

A TAVASSZÁ ÁLMODOTT KERT

Egy nemrégiben Kanadába költözött íróbarátom: Kertész Ákos vitt el feleségemmel az agárdi alkoTÓházba, mondván él ott egy költő, Pethes Mária, több verseskönyve jelent meg már. Szép volt, jó volt nála, otthon voltam nála. Ember-melegség, költő-melegség, valami könnyű aranyfény a megmaradásból, bizalom, jóság, hűség, a mindig-remény tisztasága és türelme. Eddig mit sem tudtam róla. Most elküldte nekem Pethes Mária kéziratos, /gépiratos/, megszerkesztett kilencedik verseskönyvét, kérvén írjak előszót az új verseskötetéhez. Az újhoz. A gyönyörűhöz. Még vasárnap elolvastam az egész gyűjteményt, olvastam ámulattal és áhítattal, mert annyi szépség, nyelvi, tartalmi, fogalmazásbeli találékonyság, újdonság, gyötrelme és öröm szülte életvág, szerelem és asszonyi jóság van ezekben az áldott versekben, mint a hosszú, zord-mosolyú, kemény tél után, mint a hósivatag, a jégpáncél-vértezett magáról csillogva és sugárzás-fénnyel leolvasztott tavaszi kertben. A kiskert-tavaszban. Minden rózsaszínűvé, lágyan fehér habzássá robbant ebben a szent, szép olvadásban! A kerti tavaszban, ami mindig a jövő, a megújulás és megmaradás diadalmas akarata. Angyalszagú és nárcisz-szagú, mint a tavaszi zápor. Piros megújulás, lázas győzelem a fehér hatalmon, a dühödt feketerács-szigorúságon. Mit tud ez a költő-asszony? Elbűvöl és megráz, csipkedve és tűszúrás-boronával futkosva hátadon gyógyítva megráz, mint a megszelídített áram, amikor meztelenül fekvén hason a kórházi kezelő-szoba viaszosvászonnal borított asztalán, mert a villamos-gyaluval, villany-mángorlőhengerrel reumás hátadat borzolja az orvos a faráddal, hiszen gyógyítani akar. Mert Pethes Mária nem panaszkodik verseiben. Csak értelmezni akarja, mert tudja azt a világot, amelyben emberré születtünk. Mert Pethes Mária gyógyítani akarja irtózatot magányunkat a fényttest-ürgolyókkal telehányt Titok-Mindenséget, benne emberré-árvult hitünket és szívünket. Pethes Mária nagy műveltségű költő. Ezt olvasom ki verscímei alá írt ajánlásaiból, hiszen szinte ugyanazok a nevek ragyognak föl ott, mint lázas, nehéz és régen megszűnt ifjúságom művein és szigorú ragyogással áldott alakjain.

Juhász Ferenc

Pethes Mária

*Aláírom a
Szabadságteret*

alkoTÓház
2012

A borító Szigeti Szabó János festményének
felhasználásával készült

© Pethes Mária, 2012

ISBN 978-963-88142-9-6

Kiadja: alkoTÓház

Felelős kiadó: Tóth Katalin

Fotó: Mánfai György

Borító terv és tördelés: Gembela Zsolt

Nyomdai munkák: Robinco Kft.

Felelős vezető: Kecskeméthy Péter

A farkas és bárány együtt legelnek,
az oroszlán mint az ökör szalmát eszik.
Nem ártanak és nem pusztítanak sehol
szentségemnek hegyén; így szól az Úr.

Ézsaiás 11:25

Amely népen belül gyűlölet munkál,
ott mindenki: a gyűlölködők
és a gyűlöletet elszenvedő
is szolga marad.

Illyés Gyula

KOKÁRDAÉNEK

őrizlek harangszó halkuló hullámverésében
fosztóképzőkön tartott évek emlékművén
átmeneti szálláson élő mindörökkében

a szekrényben elsírják magukat ingeid
peregnek gombkönnyeik menekülések
fénymásolt térképei úsznak szememben

itt ülök szívmagasságig versben
és kokárdahímzésre való ereimmal
hozzávarrom magam kabáthajtókádhoz

A SZABADSÁG ARCKÉPE

– Anna Ahmatováért

Remegő fűszálak morzézna
Üzen a záporszagú Szabadság
Miféle igazságot hordoznak az elnehezült árnyak
Hol van a tűz ami kibontja a diadal szirmát

A szél újszülött rózsák pólyaszalagjait lengeti
Átvonulnak a világon törvényben rögzített évszakok
Lassú felhőket felejtene a remekműtájon

Csattog az idő elfogulatlan szövőszéke
Pénelopé sírásának tűi villognak a zivatar szálaiban
A szelídség kertjében kövek bűgőcsigáznak
Ezüst csillagikrák vakítják a hajnalt
Szaggatottan lélegzik a ház

A Tópart betonszegélyén hullámgrafikák kiállítása
Mint egy szép emlék a legkedvesebb portré
lassan elpárolog
Paál László album a faszor
Fák koronájában sárgaláz
Lángoló díszletek között néró-nyár járkál
A jószág sebhelyeit viselik a gyors kalandon áteső virágok
Mondjál valami vigasztalót nekik

A CSEND OLTÁRA

Annyi fölösleges útjaink után
amik arról adnak bizonytságot
hogy segítség helyett csak újabb terheket
ró ránk ez az istenverte hazai ég
duzzogó árnyék húz tizedesvesszőt időnkbe
és megmosolyogják csorbíthatatlan hitünket
a kertben gubbasztó kövek

Hivalkodó kirakatok tükrébe mártjuk vágyainkat
és megadjuk magunkat a májusi rét karolásának
Pásztortáskák csilingelnek
egy pipacs árnyéka mélyebbre marja
szemed alatt a karikákat

De vérünk új tisztásokról dalol
és akkor megtörténik velünk a csoda
Ránk talál a szabadság a csend oltára előtt

Vérrokonságban állunk a tájjal
Testvérünk a fákat lázító szél
a Tófenék veszélye és a villámok
amiknek csapásától egy idegen asszony
élőáldozata ment meg minket

A szeretet sodrott kábelébe kapaszkodunk
Mosolyod titkát fejtegetem
Ismeretlen partok felől
hajad fekete flottája úszik arcodba
s amikor az este kazamatájába zuhan a Nap
karod kikötőjébe térnek az álmok vitorlásai

FEJEZETEK A VALÓSÁGBÓL – KERTÉSZ ÁKOSNAK

1

Egyetlen szótól szétesett a létezés,
amiről azt hittük felépíthetjük magunkban
a házak faláról lepergő alkonyok vakolatából,
fűszálak felrobbantott ikertornyából,
a lábunkhoz fekvő kertből, ami alól
esténként vakondsötét szivárog.

Felajánlottuk minden szép percünket
abban a reményben, hogy összeáll
szívünkben a szerelem mátrixa,
és fájdalom nélkül összeforr
a sóhajunktól meghasadt levegő.

Megfogadtuk, hogy testünkkel védelmezzük
a valóság sebeiből szállingózó pillangókat,
és a könnycsatornáink fölött keringő,
a föld déli pólusát kereső fecskéket.

Nem mozdultam mellőled, látni akartam,
amint a fotel karfájára hajtogatod levetett
álmainkat. Tudni akartam, megédesül-e
az éjszaka íze, ha kiejtem neved.
Fölismeri-e szemed ikercsillaga
a véglegességet kiterített szívemben.

Túl a hajnal kőkerítésén seregélycsapatok
szőnyegbombázói lyuggatják az érett
gyümölcsök harangjátékát.

A Tó úszószigetén egy hattyúpár bomló
teteme, fullasztóan édes vérüktől
elrozdálnak a nádszálak kardlapjai.

Akár itt is maradhatnánk, mert ez
bevezetés a valóságba, de besúg bennünket
az Időnek az előítéletes világ.

Elvadult tekintetüinktől megriadnak
a halak, és sosem tanulja meg
legszebb szavunkat a végtelen.

Vagy ha mégis, helytelenül szótagolja:
szab

ad

s

ág

de akkor szájára ver a szél.

Dalolhatunk a lebomló évszakok tápértékéről,
berajzolhatjuk a büszkeség pontatlan térképére
az összetartozás hegyvonulatát. Oda állhatunk
a hullámok elé, hogy ne vészessék tovább
az együttérzés mészkőpartjait. Kifenhethetjük a Nap
fénykaszáját, hogy megkönnyítsük a békés búzaszálak
halálát. De a saját mozdulatlanságukon töprengő
ingókövekből tétova hangok hasadnak, amikor
megérkeznek a kőfaragószelek.

A KÖLTÉSZET EVOLÚCIÓJA

Lelkem zárt rendszere fogalmakat desztillál,
hogy minden káros anyagtól mentesek legyenek.
Tornagyakorlatokat végeznek az ihletett percek.
Az érvényesség feszített medencéjében lubickol
az alkotás öröme. Az áhítat csírája sóhajt, s hosszan
visszhangzik a megvalósulás templomhajójában
a szavak burokrepedése. Leomlik, s újra felépül
bennem a félelem katedrálisa. Vajon sürgethetem
én a kegyelem beteljesülését? Elrongyolódott
idegszálaim között bolyonghat a megváltás,
ha csupán kitárom rejtett bűneim termeinek ajtaját
és hagyom, hogy a Szentlélek galambot röptessen
kezemre? Méltó vagyok, hogy euforikus médiuma
legyek Istennek és magamban hordozzam a mennyet,
ha mindennap vétkezem, miközben az öröklét
bódulatára vágyakozom? Nézz rám, Uram, ahogyan
itt vacogok ma hajnalban egy angyalod foga között.

AZ ÁRULÁS UJJLENYOMATA

– *Hervay Gizelláért*

Beékelődni a jövő ajtórésebe. A muszáj jogán.
Kiszabadítani arcod magánzárkájából mosolyod.
Látlak egy ütközés lassított felvételén, amint
kihullasz a történelembe. Tüdődön elveszett
kutyákról plakát. Halott tárgyaidon idegen kezek
hagyják az árulás ujjlenyomatát.

Legenda vagy. Visszaperelhetetlen szivárvány
a díszlet-fasor fölött. Nem faggat a szél, miért
viseled ikonarcodon a fájdalom festett maszkját.
Napfogyatkozásos tekintetemben elnémulnak
a kereszttelen kenyerek. Szememmel nézed
a szabadságukat visszakövetelő folyók tüntetését.
Mellkasomban azóta zúg a félrevert harang, mióta
tudom, nem akarsz egy újabb halálra feltámadni.

A szarkofágászürke ég alatt lábujjhegyen járkál
bennem a remény, hogy egyszer mégis találkozunk
ezután a lábon kihordott élet után. És többé nem
szembesíthetik rebarbara illatú szavaidat a besúgó
óramutatókkal, és a villámok nem tanúskodhatnak
ellened, hogy azért vetetted Isten ítélőszéke elé
magad, hogy testeddel minket megvédj.

EUCHARISZTIA

ebben a létszuterénben sem leszek
krémbajnok kizárólag szódrogot
használok öngyulladásos költőelemem
van és könnygyújtóval rendelkezem
megtart a Bazilika cetháta
és azért imádkozom hogy sose maradjak
szóvirágtalan még akkor sem
ha tudom csak kussra van jussa
a könyvesboltok legalsó polcaira
száműzött szellemi igáslovaknak
akik hiába mártogatják lelkükbe
megtisztítani a világot hogy két ujjuk
közül adják: egyél nyájas versfaló
ez itt az én lelkem mely érted adatik

MEGVESZTEGETHETETLEN JÖVŐ

– *Jorge Luis Borgesért*

Úgy hiszem, már nem tudlak megtartani
az országhatárokhöz igazított időzónák
fölött. A dátumválasztó vonal sem támpont,
ide-oda hajlik és delejes tekintetemre nem
reagál. Kihalt visszhang vagyok a szabadság
után sóvárgó kutyák vonyításában.

Engedtem, hogy megérintsd sebeim rózsafüzérét,
előtted nem szégyelltem beszélgetni halott anyámmal,
rád bíztam Himalája-nehéz fájdalmamat,
hogy soha nem kellettem az apámnak.
Felkínáltam a hűség életfogytig börtönét,
megosztottam veled minden nincsemet,
magányom morzsaival ujjam közül etettelek.

Örökbe fogadtalak. Szívem óvón kiterítettem
otthonunk fölé, de errefelé mindig nagy esők
jöttek, átáztatták a tetőt. Miért nem hallottad
meg a viharban a rózsák nyöszörgését?
Miért nem tudtad elolvasni az örvénylő
időben a végállomás nevét?

Kétségeimmel, előre látott kudarcainkkal
többé már nem terítem meg az asztalt.
Kivágom az újságokból a rólad szóló
cikkeket, hogy megmentselek
egy megvesztegethetetlen jövőnek.

ÉLŐKÉPEK

Már ismered testbeszédem hangszíneit,
kezem balettjét, amikor szívemre tolat
egy emléktehervonat. Nagyra értékeled
sírásaim élőképeit, és pontosan tudod,
mikor kell beavatkozni, hogy életveszélyes
hallgatásaim köteltáncából megszabadíts.

Felismered homlokom vetítővásznán
életem főbb helyszíneit. Képes vagy
megkülönböztetni ujjaim hangversenyében
a játék és az alkotás szólamait. Melleim
akrobatikus táncában az összhangot látod.
Elbűvöl föl húzott térdeim aktja.

Klausztrófóbiás sejtjeimet a közös remény
sugárdózisával gyógyítod. Verseid
tömjénfüstjébe tartod tévedéseim
kisiklott vonatát. Nem rémít fogaim
fogyatkozó guillotinja. Holnaputánok
halálkanyarjait a tenyeredben fészkelő
simogatásokkal hárítod.

Nincs szükséged bizonyítékra. József vagy,
nem Tamás. Szempillám alélt függőyei
közé, tekintetem sebébe nem dugod az ujjad.
Elhiteted velem, hogy áll az idő
összekapaszkodásunk óta.
Csak a szótagoló csendben kattog úgy az óra
mint töltény nélkül elsütött pisztoly.

A VÉGLEGESSÉG ELŐJELE

– *Wole Soyinkanak*

1

A véglegesség előjele mindig negatív.
Valami hívatlan kéz a fogalom elé teszi.
Mégis szilárdan állsz, ahogy a fák állnak
méltóságteljesen a történelem

ciklonjaiban. Ők az elmúlás szemtanúi.
Abban biztosak. Ahogyan Te is. Csakhogy
a fáknek nem frázis, hogy minden véggel
egy új kezdet érkezik. Ezért adják át teljes

bizalommal magukat a pusztulásnak. Vajon
te miért az ágról leváló levelek sikolyát
hallod? Hogy gyógyíthatatlan szerelmük

sebeire gyolcsot vigyél? Szavaid vannak csak.
Azok előjele sem biztató. De reméled, hogy éber
kómában is meghallják. Legalább a fák.

2

Lecsüng az égről egy kövér felhő, mint
halottas ágyról kintől elnehezült dunna.
Falakat emel a csönd. Menedéket lel
benned a bánat. Szemed roppanó ablakán

kopog az éjszaka. Meleg véred szabadulni
vágynak, hamar elfolyni, habosan. Szavakat
tartogatsz, ahogyan alma áldozati sötétjében
a magvakat. Az esti utca haldokló fényeiben

megmarad a félelem, hogy a nyár mérgezett
hegyű nyila szíven találja a szerelem vak
sólymát. Érdes a homály. A levegő némaságában

rózsa reszket, és hangtalan hullatja szirmát
az idő. Sívár őrhelyeden valaha pipacsok
lobogtak. De ma hiába hívogatod a csillagokat.

3

A falakat nem töri át a fény. Egy árva gerle
gubbaszt az ágon. Csőrében csók rozsdál.
Halkulnak a lombok. Neved suttogását nem
cipelik tovább. Az úton vándorlások

üledékét, a felejtés porát röpteti a szél.
Huzat járkál a szobákban. A Tó hibátlan

tükrét hulló csillagok vakítják. Kecses
hattyúpár ring. Menekítik a hűséget.

Pompás szavak zuhognak az égbolt magas
homlokából. Talán egyszer költeménnyé lesz
ez a nevetségesen sívár világ.

Akkor feltárul az ég mint az Ezután ajtaja,
és tudni fogod, se holt, se eleven nem segíthet.
És akkor vakmerőn lépsz a nyugodt vízre.

Azért lebegnek olyan ünnepélyesen
közel az éghez a madarak, mert tudják,
hogy a legszebben dalolókat nem találja
el egyetlen vaktában elhajított kő sem.

Lemetszett fejű rózsák arisztokratikus
tartásával teremtek neked földet az álmok
hamujából, ütvefúró sóhajokkal kiszabadítom
a falba gyökerezett reményt, és elültetem

szelídséged lankáin. Meglásd, megered.
Keresek neked egy kecses mozdulatot,
amivel – öntözni – ráhordhatod a könnyeimet.

Felszabadítom, és utánad küldöm a rabláncon
tartott rózsákat, ünnepeljenek Téged, az Isten
tudja melyik tengeren, milyen évek árbocai alatt.

Évekig tanultam olvasni
vonásaidban, de elvesztem
szemed árkában, amit
látványosan mélyített az idő.

Átzuhogott rajtam változásaid
állandósága, mint siketnéma
délutánokon az emlékek pazar
organza függönye.

Gyöngyei villámoktól fényeskedtek,
szálai között hófehér homokszemek
az évek tengerpartjáról, s a hit,

hogy együtt leszünk az elmúlásé,
és a szívemről szakadó, bőrd
lángján elolvadó hó íze.

6

Hasítsd hát a felajzott levegőt, eredj
a maradék évek tükörtermein át.
Köszöntsön minden reggel az ablakon
behatoló madarak harmatos hangja,

merész gyöngédségek fénysebességű
lövedékei, legyen hozzád kezes
a világ. Majd küldök utánad egy
társtalan sast, lábára kötött üvegben

kicsinyke földdel, amibe nem tudsz
engem eltemetni. Hagyd a Tó partján
azt a messzeséget fürkésző nőalakot.

Csak egy szobor. Talán én vagyok.
Kezét a homlokához emeli és hallgat,
míg el nem töröd.

7

Nem vettem észre, hogy tekinteted,
amivel sürgetted a menekvést,
mint csapdába esett vadé – ki a lábát
is képes leharapni szabadságáért –

fekete lyukakat ütött a reggelek
foszforeszkáló arcába. Szurony-
hegyeket villantottak a kukorica-
táblák. Jobbnak láttam, ha némán

engedelmeskedem. Nem néztél vissza.
Magamban arra kértelek, mindennap
imádkozz a fákért, elüszkösödött

arcú napraforgó testvéridért,
a kirekesztett búzavirágokért,
te független erdők boldog gyermeke.

EGYÜTTÁLLÁSOK ÚTVESZTŐI

1

Tekinteted vallató fényénél beismerem
lejáró szavatosságú félelmeimet, szívgyödr-
be lökött rajongásaimat. Már nem vagyok
fogékony, ölemben épp csak áttelelnék
a vágjak. A gondleves elfogyott. Hagyj fel
a gyönyördiétával. Még nem vagy elég
olvadékony. A szenvedély mikrohullámú
sütőjében melengetlek. Úgy szeretlek,
majd megeszlek. Szerelemfertőzés.
Combjaim karanténjába zárlak. Átesünk
új kalandokon, atommeghajtású vallomásokon.
Arcod vetetlen ágy. Kéjesen elnyúlok benne,
mint rubensi asszonyfelhő az égen. Szíved
morzejeleit hallgatom. A Titanic-éjszaka
mellőzötten elmerül. Túl sokat foglalkozunk
egymással. Testünkre gördül a kimerültség
úthengere. Meghatódnak tőlünk az ablakok.
Jeges tekintetükből könny szivárog. Odakint
nyirkos géz a köd. Preparált mosolyod
viszem. Áldott talizmán.

2

A búcsúzkodás csókvillámlásai után
térdig állunk a foszforeszkáló szavak
fényhulladékában. A csend beárnyékolja
a kor aránytalanságait. Délre evakuált
szerelem. A távolság kottája diszharmonikus.
Mintha Marziasz fuvalázna.

3

Az autópálya alagút-bélrendszere elnyeli
az elváláskor felszabadult képtelen ígéreteket.
Lekésem a délutánt. Itthon enyhén neuraszténiás
este vár, és az elmúlt napok mennyei poklán
megint keresztülvágtat a vadorzó félelem.

4

Nem vagyok öngyilkos bálna típus.
És már nem lehetek bálnapszichológus.

A SZÜKSÉG DIADALÍVEI

– *Paul Celanért*

1

kialszanak az ablakok
bámész tekintetében a fények
a játszi függöny mögött
szívednek kedves tárgyak várnak
és az álmok
amikért érdemes élni

altass el
minden tolakodó zajt Kedves
mert a valóság fénykeresztjére
feszíti gyengülő erőm

maradj meg nekem végső védelemnek
ne lássam a riadalmat szemedben
ha a párnámra cseppenő véremre nézel

2

azért vannak a partok
hogy a szabadságról bömböljön
rajtuk a felajzott tajték

azért vannak a rózsák
hogy töviseikkel emlékezetünkbe
karmolják a pontos térképet

azért vannak az évszakok
hogy bomlásuk táplálja
bennünk a megújulás hitét

azért vannak a csendek
hogy felhabozzanak bennünk
a hiteles dalok

3

emlékszel még
milyen néven neveztük a világot
amikor kiléptünk öleléseink tavából
éppolyan diadalittasan
mint eső után a csatakos kertben
vérhabot virágzó rózsák
íriszünkre marta
a tavasz vízjelét a por

emlékszel
a madarakkal együtt
tanultunk lélegezni a tűzből
nem ismertünk gonosz fogalmakat
szükség nem lassította vérkeringésünket
s ha szinte fuldokoltunk a boldogságtól
szívszagató költeményeken sírtuk ki magunkat

s lám
a kertben mogorva szél jár
letördeli a barackfáról az álmokat
széttépi jókedvünk szélforgóját
a véglegesség partjain odaveszett róla
a kék lapát
rajta egy régi kedves arckép
majd valahol
egy másik kertben földet ér
de aki megleli
nem tud vele mit kezdeni

könnyűvé válok az álmatlanság hullámain
pórusaim gödrében időszilánkok
tüzes húsom lemállik rólam
ahogyan rólad a szétázott esőkabát

lebegek szárazjég szavak fölött
a plafon akár bibliás ég meghasad
felhők tolakodnak a szobába
keresik szétfosló mosolyomat

a kertben az eső hangja párolog
és háztól elűzött kutya tekintetével
bámul az ablak gyere együnk valamit
szólsz s a maradékok láttán támadó
haragom elnéző mosollyal folytatod
még át kell mennünk ma is
a szükség diadalívei alatt

ÓZONLYUK

Súlyos ígéket hord a szél.

Már csak te, csontomban megakadt
bonckés. Alkonyok alvadt vére. Ölelésemmel
koszorúzott kőkereszt. Időzített csillag,
szívemben ketyegsz. Lappangó részvét.
Elüszkösödött nap, a szenvedély szárazjege.
Vegytiszta remény. Minden égtáj között a legszebb,
Dél ikonnapkorongja. Soha megvalósuló
mágikus ígéret. Magammá öllelek.

Már csak én, idegen szélvészek nyelvén
álmodó rügy, kővé változott szabad pillanat,
behavazott élőkép a Teremtő szobortemetőjében.
Fantom nyár. Tárnasötétben utánad tapogató
éjszaka. Az adott szó halhatatlansága.
Átúszom érted a csönd Jeges-tengerét.
Mindig nevednél nyílik föl a tócsa
jéghártyás bibliája.

Isten bennünket figyel egy ózonlyukon.

A FÉNY MUTATÓUJJA

– Ana Blandiananak

Tejfogukat veszti a rügyek.
A hőemelkedéses kertben
minden a megújulás diadalát zengi.

A nyárfalevelek emelkedett hangulatban
elégiát susognak. Az év elvetéli a nyarat.
Gesztenyefák meztelenkedő kézfejére

csöppen az öregség első jele, kicsinyke májfolt.
Hosszú hajú zápor keríti be a kertet, a holtfáradt
virágok sóhajtását szomorú táncdallá mossa.

Átalusszák a telet a tuják, a jeges fény mutatóujja
körberajzolja a helyet, ahol a szerelemvirág
térden állva kérte meg a barackfa kezét.

A SZERELEM ÉLETRAJZA

A szerelem életrajza nem tartalmazza
a kísértések és a sóvárgások erejét, ha
váratlanul lecsap rád annak az illata,
aki még ott kóvályog benned, betegen

a várakozástól, mert nem mész utána.
Ez a dal neki szól, és mindenki másnak,
akit magára hagytak. Elmúlik ez is.
Ahogy minden. Az emlékek elitcsapatai

belefáradnak a tisztelgésbe. Ahogyan
csigában a tenger, zúg füledben
a kétségbeesés. Hogy egyedül maradsz.
Nem értelek. Végre egy biztos dolog

az életedben. Hajnalra úgyis minden
örökké százszor eldúdolt sanzonná válik,
és csak két üres pohár, meg egy feldőlt
Tequilás üveg tanúskodik az asztalon.

ÁTUTAZÓBAN

– Kovács József *Hontalannak*

1

bokáig Dunában állt a város
mellkasán dicső múltjának vasbeton
kopjafaival fix-taxik gyászkocsijai
ténferegtek a Természet Emlékhelyének
nevezett platánsoron egyáltalán nem Bangkok
de a jobb épületeket itt is a bankok foglalták el
mindenki a győri buszra várt a Békevárosba
induló járaton alig lézengtek lelakatolt parkolók
és illemhelyek bujdosva végzett kisdolog
közben egy darázs riogatott

2

ne állítsátok meg Józsi aput
gyerektelen apapapa mennydörög a szíve
versek célkeresztjébe fogja a világot
gyűlölik a tehetségtelenek ő csak messzire
elkerüli őket hova mész kedves
nyomtatásban sehol egy élhető hon-
talanítottak minden értéket
te mégis meghalnál érte

3

mint sámáncsontok zörögnek apró kövek
megjósolják választásod útját
kiszolgáltatott szerelmedet
kizsebelt múltunk huncut filléreit
beszolgáltatottad a nyárnak

bábok maradtunk de tisztában
voltunk azzal hogy elvetélt
bennünk a lepke

4

úgy hallgattunk ebben
a cigánykerékbe tört szerelemben
hogy csendünktől megtántorodtak a falak
az összepréselődött Fekete-Sík időből
ránk meredt a nyár izzó ágyúcsöve
tudtam hogy nem szabad a Csele-
patakban fürdened mert idő előtt megöregszel
és halálod után mint az ifjú Király
vén postásként kísértesz
vérted a válladra vetett postástáska
galambokra bízna a híreket
pléhlevekelet törött címereket
páncélodon mozaikokból a Fogadalmi-tér

5

kijelölt tartományok határait keresed
az átjárót amin Cortázart követheted
de ez az egyirányú idő csupa zsákutca
aminek az elejére elfelejtették kitenni a táblát
a betevőért bokszo sz visszautasítások szórepeszei
jókorá darabokat hasítanak belőled s mire
az út végére érsz elfogysz névtelen emlékrög
leszel és arra sem marad idő
hogy elnevezd a zátonyt
ami alá befeküdtél

ott ültünk a túlsúlyos időben a Parton
 háttal a gát falának és egymásnak
 kisimogattad életed szebb perceit
 mint titokban őrzött forradalmak plakátjait
 hosszan szívta cigarettádat
 pissenés nélkül lesték a fák
 ahogy tenyeremből koporsót készítettem
 egy halott cinegemadárnak

dicsőséggel elesni kevés itt a hely
 az automatizálás korában
 olyan verseket kívánsz magadnak
 amikért érdemes fogyasztani az áramot
 rejtőzködsz hogy megmutatkozhass
 nekifoházkodsz és a várakozás
 Küklopsz szemébe nézel
 hátad mögött elgurult évek
 billentyűfutamok
 a teremtés túlexponált képei
 partra vetett cetversek
 amik megtartanak hátukon a halálban is
 időzített bombaversek
 a legkisebb emlékrezonancia elég
 és fölrobbannak hogy a földig rombolt
 emlékekből új esélyek fakadhassanak
 valaki másnak

APOKRIF IMÁDSÁG

Még muzsikásak a lombok,
a hajnal illatos, akár a diólikőr,
pedig október hidege ólálkodik
szíved és szívem között.

De ha a szobában kigyúlnak
veszélyes vallomásaid, a ház gerendái
beisszák ölelésed árvizét, a kert is tudja,
mindannyian egyedül maradunk,
ha szétgurulnak a vérünkben
kuporgatott szenvedélyek.

Ha nem szeretnél, bárki lehetnék,
s ha nem szeretnék, nem lehetnél
az egyetlenegy.

De szeretlek, ahogy búzaszál
a kalászból kihullott magot,
szeretlek mint emlékezet
a jótékony feledésbe ölelt fájó perceket,
szeretlek mint az elkerülhetetlent,
amivel együtt kell
majd szembe néznünk egyszer.

Jöjjön el a Te szerelmed országa,
ragyogjon szemedben
az én tekintetem mennyboltja,
s ahogyan ígérted, itt a földön add meg
mindennapi nagylelkűségünket,
és miképpen megbocsátasz magadnak,
tereld össze párhuzamainkat,
de szabadíts meg minket a kísértetvonaloktól.

RELIKVIÁK

– *Mihai Eminescuért*

1

Hiányt kölykedzik itt a hiány
a levendulaszínű ég alatt.
Hallgatag halmokon átfut a halál,
ahogyan víz tükrén kacsázó kő.
Borzongó fenyők közt szabadon énekel a szél.
Megvakított utcalámpa panaszkodása
betölti a fasort. Rigónép csőrében súlyos
a dal, akár éjszakában a harangkondulás.

2

Csendcserepekből a lakás. A tűzhely lángja
verdes, mint hurokba szorult madár. A nyugalom
sebet üt a falon. Tócsák tükrébe szökteted
arcodat. Sóhajodban elvadult véletlenek.
Szavaid már nem képesek útjáról eltéríteni az Időt.
Álmaid erdeje önkéntes száműzetésbe vonul,
reményed károgni tanul, a szabadság terekkel hiteget.
A gyöngédség mágnese folytonosan vonz. Fénytelen
a túlpárt, csak a köd ujjong, ha magába nyel.

3

De számos bizonyosság van rá, itt volt,
csak felszívódott, ahogy az éghez tapadt köd.
A táj tétovázott, mi módon figyelmeztesse
a fákról lecsöppenő hajnalt a zuhanás veszélyére.
Előre láthatta volna,
minden függőben lévő dolog megérkezik
valamilyen célba.

Kő-papír-ollót játszottunk,
de sosem nyitottuk egyszerre.
Súlytalanná váltam a kettőnk közötti űrben.
Arcunk tűzfaláról savas eső mosta le
a háromdimenziós hatású mosolyt.

Elillantak a semmit hatálytalanító szavak.
Még megpróbáltak feltámadni vakmerő tüzek,
de a szikrák szétszóródtak az ígéreték zajában.
A holnap szabadságot rögtönzött magának.

És mégis nagy ünnep ez a nap!
A félhomály falai elé magasodnak
egy szerelem relikviái. Felismerem magam.

TESTBESZÉD

1

Távolodások

Amikor éjszakánként a Szabadság-téren a szél
zászlós eszmék után kutat, vérkörömben útra kél
egy mosolyoddal díszített rög. Hozzád távolodom.
Szemeidet felpróbálom, hogy jobban lássam, ahogy

tévedéseidre rácsordul a Hold folyékony ezüstje.
Elkeresztellek hasamban növekvő jövőnek.
Ölemben szentté avatlak. Megosztom veled
magányomat. Kedves, add kölcsön ma éjszakára

a szemeidet, hadd lássam velük szépia barnán
a reggelek dúsan terített asztalát, ami mellett
ketten ülnek, ujjbegyük közül egymást etetik,

egy falat neked, aztán nekem egy csók,
s ahogy egymásra néznek, szemük vízkőoldó
könnyében ázik a halhatatlan szerelem.

2

Közeledések

Ablakon kidobott ébredés, esőben feloldott
idő vagyok. Szememben az álmatlanság
monoszkópja. Ablakom alatt szélvihar
szerenádozik. Szalonna kockázatát vállaló

emigráns énekesmadár vagy, s én óvóhelyed.
Integetésemben elfelejt lobogni a kendő.

Vedd fel az arcom kedves, nézd szép halott-
fehér. Legalább egyszer nem tartóztat le

az előítélet a könyvesboltban. Majd én
pofán vágom és elmondom neki, hogy
könyvtárak égtek le a szemedben. Utána

összeszedem hajszálaidat, amiket azért
hullajtottál el, hogy hazavezessenek,
és félárbocra ereszttem ezt a verset.

KVARTETT

– *Utassy Józsefért*

1

Mielőtt az emlékezet
porrá őrli, adjatok nevet
a legszebb nyaraknak.

A tiszta érzések liliomairól se feledkezzetek meg,
mert eljön a lemondás évszaka, keserű avar
dédelgeti a virágtöveket, és szíromajkuk
kicserepesedik a szélben.

A kert magától él. Nem tudja, mit, miért
csináltok. A kerítés tudatküszöbén túl
ismétlődnek az évek. Az eső
rozsdamentes gombostűire szúrja
az araszoló lepkéket. A hőmérséklet
ingadozását jegyzi a termés.
Madarak hangjával hömpölyög a lég,
és eljönnek a dacos szelek,
lobos szemekkel kutatják a leggyengébb
virágot. Akkor legyen elég bátorságotok
kimondani legszebb nyaratok nevét.

2

Estére megszelídül a harag a szélben,
elszórja a fasorban a címzett nélküli,
tiltakozó leveleket. Szinte holtan
ülsz, fejedén a csönd glóriájával,
mintha itt sem lennél. Nem tudlak
szavaim csapdájába ejteni, hogy még
jobban megszeresselek.

Csak nézem, hová fakul szemed
csintalan csillagképe? Olyan nyugodt vagy,
mintha a Tó hullámai benned énekelnék
a legszebb kánont. Keserűséged
villámain Isten köpése serceg.

Úgy ülsz, mint türelmes öbölben
a hordalék. Csak én látom féltett álmaidra
zuhanni szempillád súlyos redőnyét.

3

Újra építjük a várat. Sziklatömbökből,
hogy erős legyen. Verítékünk rajta pecsét.
Ma reggel az ajtón könnyedén
beköszön az ősz. Hellyel kínáljuk,
de nem marad. Nyomában felrikolt
a ködben bolyongó darucsapat.

4

Íme, itt vagyunk, akikről
már nem feledkezhetnek meg
az eső tűivel batikolt falevelek.
Vagyunk az utolsó őrtüzek.
Szólnom kellene, mégis hallgatok,
pedig tudom, te képes vagy
felverni a parthoz lapuló hullámokat.

Éjjel felriadok, mert egy vészharangot
hallok kondulni véredben.
Nytott szemmel alszanak az asztalon
hagyott tárgyak, csak szemüvegedről
szakad megállíthatatlanul az eső.

AZ ÁRVASÁG SZINOPSZISA

1

Valaki követ hajított a csillagokra,
megugranak mint farkas riasztotta
csorda. A Tó érthetetlen nyelven
locsog, bömbölve követelik a hullámok
szabadságukat, de ezer darabra zúzza
őket a part. A halak álmukban is ívnak,
mert zsigereikben érzik, hogy az elmúlás
gyorsan közeleg. Kifürkészhetetlen
messzeségbe hátrál a hegy.

2

Elhidegülnek tőlem az egykor
kedves könyvek. Oldalazva távolodik
a kert, ahogy Tage Danielson és Hans
Alfredson első filmjében a vonat. Azúrkék
égbe mint megannyi sörét, fecskék
csapódnak. Az Oroszlán-csillagkép fénye
vallat. Reggelre tested nyoma beforr az ágyon.
Pelyhek szállingóznak a párnából,
s mire felébredek, minden álmom belepi a hó.

3

Ájult virágok gyökerei alól figyeli anyám
az arcom. Oda írták az évek az árvaság
szinopsisát. Elviszem Neked. A busz
kereke csasztuskát csattog az útra:
szeretsz, nem szeretsz. Viszem még

a könnyeimmel elárasztott tájat,
a végtaghiányos fákat, az anyátlanságtól
megnémult rigók tekintetével pásztázlak.
Kiolvasom arcodból kétségeimet.
Kiolvasom belőled magam.

AZ ÖSSZETARTOZÁS VÉRCSOPORTJA

– *Kirsti Palttonak*

1

Távolodó ölelések visszhangját sokszorosítod,
hogy a valóság ne fakíthassa tovább a szeretett
arcokat. Azt az egy mosolyt, amiért halni tudnál,
s ami mégis életben tart. Hogy sikerrel áttörd
a látszat katedrálüvegét.

A tökéletest keresed, mert nem elég csak írni.
A fogalmak déeneséig kell hatolni, az önmagába
visszahajló világ pereméig. Nem riadni vissza
a város elrettentő sziluettjétől, az utak hasadékaitól,
amiket felolvaszt az emlékek folyton izzó magmája.

Nem félni a naplementék galériájának csöndjében,
a szerelmi vallomások utáni ponttól, amit mindig
valami légüres félelem követ. Életed krétarajzában
eleven sebek. Szíveden felszívódó varratok. Búcsúk
szertartásai. Sűrű, mérgező bánat gomolyog utánad.

A többszám első személyű megfogalmazás tisztaságáról
sírásaid gondoskodnak. Határokat mosnak el a könnyek.
Az aggodás, mint olajréteg a vízen. Alatta a beteljesületlen
vágyság nehézfémek, amik a gyermekek romlatlan
sejtjeiben gyűlnek. Visszavonhatatlanul.

2

Szíveden őzek haláltusája rezonál.
A szorongás forrása a kilátástalanság.
Szűk sikátor, aminek falára salétrom firkál
szörnyeket. Megint esik. Isten siratja

az elnapolt öleléseket. Melled sajog.
A fájdalomtól végleg elapadt anyatej
csatornáit felmarja a savó. Bolyongsz
egy idegen városban láthatatlanul.

Áttetsző vagy, mint egy születő álom.
Valahol a harag és némaság határán.
Választásaid végzetes tévedések.

Vakon tapogatódsz az éjszakák és nappalok
közötti különbséget. Mint siket, gyomrodban
hallod az eső zongoraszólását.

3

Elvékonyulnak a szavak a váratlan szellőkésekben.
Éppen úgy történik minden, ahogy történnie kell.
A semmi membránja rezzen. Idomított oroszlánnak
érzed magad, bármikor kitörhet belőled a jó szóval

elnémított vad. Indigókék égből nyugtalan eső.
A csalódás mint a magban folytatódó gyümölcs.
Hány zefír gyengédségű délután veszett már oda
a hiányok szorításában? Mióta távolodsz a szeretet

bizonyosságától? Hiszen rajtad keresztül lélegzik a táj.
Nézd, a faszor a te meneküléseidtől zihál. Az összetartozás
vércsoportja vagy. Vigyázz, a kétség törött acélpengéje

könnyen megfoszt minden lüktetéstől. Szíveden
véres amulett ez a vers. És csak néhány,
a szédület csúcán rekedt sejtéd éli túl.

A TEHETETLENSÉG SZONETTJE

Lenyugszik szemed fekete tengerében a világ.
Méltósággal viseled a tehetetlenség hatalmát.
Borostyánná alvad múltunk csillagképe, és
itt settenkedik a kert alatt egy újabb tél,

hogy zálogba vegye a virágok csókját.
Megszöknek az éjszakák, lelécel az ágy
alólunk. Az álmatlanság olimpikonjai
vagyunk. A fény elhagyott kagylóhéjában

számoljuk a hőemelkedéses rózsák zihálását.
Siess, mert elfut az idő a krónikás ég alatt.
Mindent neked adtam, ezért vagyok még.

Legszebb esélyeinket sorolom,
hogy marasztaljalak. Melyik lesz
az utolsó szó amit elhallgatunk?

SZEMÜNK ÖZÖNVIZÉBEN

– *Fellinger Károlynak*

Felderengsz, ahogy fürdés után a tükörről
megszökő párából az arcom. Nézem.
Olyan vagyok, mintha Te volnék.
Szemünk özönvizében megzavarodott

évszakok, villámokkal reflektozott álmok,
az örökös ébrenlét sókristályai, és mindennap
eggyel kevesebb fecske, tollukon a káprázat
fülledt illatával, a csönd cikkanásai,

a határtalanság sziluettje, előítéletmentes
virágok, szerelmi fogyatékos csillagok,
a lekötözött égtájak óriás korpusza úszik.

S mielőtt szívünket körülvennék a kétkedés
kínjai, egy óriás vándorfelhő felitatja
a szánk széléről lecseppenő holtomiglant.

HIÁBAVALÓSÁGOK

miért ne legyünk tisztességesek
kiderítik úgys bevallatlan kudarcainkat
a közveszélyesen önhitt hivatalok

életünk kényszeres társkereső hirdetésére
ráragasztják a 'teljesülés betegség miatt
elmarad' cédulát

látod
hiába vágunk félelmeink dzsungelébe
járható gyalogutakat
félreértjük egymás mozdulatát

titkainkat siralmas firák formájában
a part betonszegélyére teríti a Tó
miközben mi szorgalmasan
törlesztjük a kékszakállú percek árát
és szerelmek játszóterén várjuk
hogy depressziójából végleg kigyógyító
csőre töltött napot szorítson halántékára az ég

PANTOMIMEK

– *Juhász Ferencnek*

Ki érti a rózsák pantomimjátékát,
kinek gyónják meg, hogy tévedtek
az öröklétet illetően?

Ki oldozza fel visszavonhatatlanul
a szerelmi vereségbe belepusztult
szitakötőket?

Ki meri odatartani a vég elé testét,
mint a kezdet transzparensét?

Ki ismeri fel a szélsziránek énekében Eurydiké
hangját, és kinek a szemhéja alá örvénylik
a fénnel festett freskó a szerelem illúziójáról?

S ha jön egy a játékszabályokat nem ismerő
hajó, ki illeszti össze a Tó tükrén összetört
panoráma puzzle-darabkáit?

Ki nyugtatja meg a lázongó kiskerteket,
hogy a nappalok rövidülése csak
átmeneti lesz?

Ne aggódj, majd akkor halunk meg,
ha vár ránk valaki a szél kardjával
felparcellázott égben, hogy letörölje
rémült ajkunkról a kérdéseket.

A VIRRADAT JÁSZOLÁNÁL

Isten a gondban felejt, köveket görget
mellkasomra a Tó. A lég megtelik
varjúkárogással.

Ki állítja meg a pusztába kiáltott
gonosz szavakat, ki imádkozik
a virradat jászolánál?

Idegszálaimon cimbalmozik a szél.
Esténként magamnak mesélek, nehogy
rám fagyjon a bánat.

Virágba borult meggyfás utakat képzelek
elé, pedig elhagytál, mint cipőd
a pengő sarokvasat.

Mindörökké-szentestébe vándorlok utánad,
nincs senkim, aki megbocsáthatná ellened
elkövetett vétkeim.

Idegen fogalmakhoz szoktat a tél, jégcsapok
csecsén lógok. Ki véd meg a fájdalomtól?
Ajtód elé zuhanok.

Becsukódik előttem szemed. Felkötött állad
alól hova szállnak a fecskék? Ki segít át
utolsó szavadon, Anyám?

AZ IDŐ DOMBORMŰVEI

– *Ivan Lalić-ért*

Egyik reggel
ahogyan kagylóban a gyöngy
csak feküdtem
anyám habos ágyneműi közt
te Zurga belépőjét dúdoltad
és elhittem
hogyan képes vagy kimenteni
a mindennapok hullámveréséből

És délelőtt
láttam az elvadult kiserdőben
a tegnapi bűnöket felejtő fák
ijesztő karlendítését
Bőröm alá behatolt a közös félelem
és hiába zörgettem egy biztonságos
holnaputánba vezető ajtón
nem volt senki
aki beengedjen

És délután
váratlanul úgy megöregedtem
mint a balerinatulipánok
akiknek hamar kitelik az ideje
és már csak beszélni tudnak a piruettról
hogyan így kellene
de dagadt bokájuk nem bírja el
az orgazmából készült baletticipőt

És este
úgy tapogattad arcomon az idő domborműveit
mint gyengén látók
a turisztikai látványosságok makettjeit

A szomszéd háztető gerincén
két gerle lehelgette egymást
A kertben buja színekben a tavasz tobzódott
Szememben a könnyek folyosóján
egy opálos tócsa hallgatott
és a még hibátlan lombok között
tisztára mosdatta az eső a csillagokat

És éjjel
odaálltam az ágyadnál zsúfolódó
halottaid mellé
akik le akarták csendesíteni
fekete hajszálaid lázadását
Egyedül én vettem észre
a véredben surrogó mélybordó rózsákat
s hogy hunyt szemed éjsötétjében
egy ifjú sas verdesett de tudtam
megbocsátottad halandóságomat

ÚJ PARTOK FELÉ

– *Télemakhoszért*

1

az élet olyan
mint egy szállodai szoba
ahol minden este kimosod
és a párna alatt szárítgatod
a fehérneműdet aztán kitárod
a balkon ajtaját és csodálod
a Hold diszkólámpa fényénél
a várost céltalanul futkosó
játékautóival a magukat
félistennek hívó lego-
emberkéekkel

2

innen fentről jól látod
a latrok emlékműveit
utánzó gipszöntvényeket
amiket mindig célba vesznek
az igazságtevő hullámok
de mindig túlélnek a bűnhődést
na jó
a feloldozást is

3

agyard hajtűkanyarokkal teletűzdelt
szerpentinjein felbukkan egy
a remény partjait kereső
megszelídítetlen bálna
s utolsó leheletéig reméli

hogy kijut ebből a műanyag
palackokból épített pokolból
de ott reked a homokos fövényen
mint egy mindenholnan kilakoltatott
és feje felett egy albatrosz
szirénája vijjog

4

a tájoló nélkül érkező szél helyett
kiáltozom amitől megvadulnak
a fehérsörényű hullámok
kakofón kánonjukat hallgatom
Isten a párnája alatt őrzi a zenekari kottát
szirti fecskék cikkannak a légben
összecsipegetik a szétkiáltott titkokat
utolsót pislant a Hold
átadja őrhelyét a Napnak
vaksin hunyorog a történelem
most gondolja ki
mi legyen velem

5

felfedezésre váró sziget vagy
hallgatod az egykedvű kövekre
tolakodó hullámok verdesését
sirályok szárnyalása rojtozza
a halványlila eget
úgy szeretnél belegázolni a vízbe
hogy testeddel megregulázd
önmagáért való léte miatt
de kéksége olyan áthatolhatatlan
akár egy átokká változott áldás

6

délben a hőség tátongó szakadéknál
rádöbbsz minden szigetet elneveztek
már valakiről és a partok amúgy is összeérnek
benned mélybe merült szerelmeidre gondolsz
akikre szigonyvadászok lesnek a tengerfenéken
éjjelente kikacagja naivitásod a Hold
emlékezeted faláról észrevétlen
lemállnak az emlékek

7

emlékezeted a múlt vesztőhelye
megvadult szavakat őrzöl
amik minden haszon nélkül
vállalják a kínhalált
ember voltunk alig felfedezhető céljáért

8

ebben a cenzúrázatlan nyugalomban
azon merengsz miért nem szólal fel
senki az erőszak irányítottan burjánzó
erdejének kiirtásáért miért tűrik
hogyan kiszállási pótlékban részesüljenek
anyanyelvünk gondos megcsonkítói
miért nem tiltakoznak a törvényesített
dögvész ellen

9

hangszalagszakadásig énekeltük
az elárverezett határok himnuszát
de Isten nagyothalló

maradtunk múltunkért-jövőnkért
tovább bűnhődők
hiába szólnak értünk érthető nyelven
a harangok szétszóródtunk idegen
országokba szánkban konok
káromlások fáklyaival

10

szerethetlek-e
ha magamnak sem vallom be
magányomat és örvényed apály-dagály
ritmusában kényszeres félelmeimet
szeméremnek álcázva csak ruháimtól
szabadulok meg

11

lassan ölő méreg a csalódás
az álmok kiátkozott látomások
szíved körül lesben áll a hiány hiénája
nem ismered fel törvényes számon kérődben magad
mérlegelsz mi az amiből több
és miből jutott kevesebb belőled belé
mit rontottál el végleg
és míg e számvetést végzed
hátrahőkölsz az elmúlás iszonyatával
hogymár csak neki áll módjában
jobb szülővé válni

12

koraszülött sikereidet üres dokkokba cipeled
a legmenőbb csehóban zsázkod a földre veted
szerelmekben csak kis mértékkel kifosztott

javaid felett örvendezel pótolhatatlan szavak
amiket sikerült megmentened
egy kockás füzet enyészetének

13

estére mindig lenyugszanak
a szilajul csörtető csikóhullámok
talán anyjuk emlőjére emlékeztetik
őket a csillagok
szoborrá válsz a csend panteonjában
nem sírsz
nem jajongsz
az életeden kívül már mindent elvesztettél

14

távcsöved
amivel az új partokat kerested
belevakult a Nap vibráló izzásába
mint napkitörés kirobban
belőled a vágy
hogy mégis eljutsz ama vad földre
ami könnyeid szenteltvizére vár

15

nem érdekelnek sem ifjak sem özvegyek
fortélyos apádat is csak anyád várta vissza
te ma is halottnak hiszed
betelt a füzet
tolladból kifogyott a tinta
holnaptól erre a homokpadra írsz
egyetlen szót kivéve
HELP

és a betűket magaddal együtt rábízd
az alkonyban vérző habokra

16

felsorakoztak az emlékek cserépkatonái
hiába temetted őket másfél méterrel a föld alá
sosem bomlanak le örök életűek
akár az egysejtűek
így feltárva olyan ártatlannak látszanak
a gyantásan megdermedt csendben
némelyiknek kiszakadt kezéből a dárda
amit magányos éjszakákon a szívedbe döfött
jól meg is forgatta
hogyan nehezebben gyógyuljon a seb

17

az eget nézed
amit telefirkáltak a repülőgépek
képzavaros versekkel
és látod az először repülő utasok
rémülettől kitágult szembogarát
a félelem akár a drog
aztán begyógyulnak az égi sebek
ahogy ez minden sérüléssel lenni szokott
valami azonosítatlan szél támad
és szemed kirakatát ostromolja
egy porszemhadsereg

18

feltárul a félmegoldások ajtaja
tüdődöt szétfeszíti a bűnök bűze
fertelmes disznószag
Dél lankáin szerelmek dédibábja
de ahogy közeledsz felismered: bitófák
a tömeg Jézust skandál
pedig külön-külön mind Barabást
ne sikolts
viseld a pillanat játékterén
a rád méreteket

19

nem hajótörött vagy
végleg hajóztál el új partokra
ahol áttelelhetnek benned
a kiseddálmok
lejárt szavatosságú szerelmektől
már rég megszabadultál
lelked lőrésein kiömlik belőled a fény
irkád jeltelen sírhelyed

20

ma egy tértivevényes őszi falevél
érkezett a postás szél a fény felé
tartotta fennhangon olvasta:
egész életemmel szeretlek
csak szavak mondtad
és nem vetted át a levelet

lekésted az utolsó járatot
ami a boldogságba vitt volna
ezért építetted éveken át
nagy műgonddal ezt a hajót
messziről olyan mint egy makett
de éppen elbírja
a kilakoltatott szerelmet

ÁRADÁSOK

Ki tudja, hányszor ébrednek egymás illatától
részegen az árokparton fekvő ibolyák,
hányszor viszi át a sebezhetetlenség peckesen
a forgalmas úttesten a doktornő fehér kutyáját,
és ki tudja, milyen erő készíti a tájvédelmi
fasorban a fákat, hogy némán tűrjék,
amint hajukba fészkel a csapongó idő.

Látod, a Kígyófüz-Gorgót sem szelídítetted meg,
de a Nap könnyedén rávette, bízza a szerelmes
szélre
engedetlen álmait.

Tekintetemben lassan úszó távlatok hervadnak.
Közeli célokra, világtalan ibolyákra,
szabadságvesztésüket töltő füvekre fókuszálsz,
akiknek úgy véled, életkörülményein
javíthat még hited, és nem zárod szemed
a szárítózó pillangó képére,
nehogy hímporát feloldja könnyeid árvize.

*

Iránytűmadarak az égen, csőrükben
a hazatérés olajágával. A nagy
sietésben kimelegszik az esti gyors,
kihasítja a tájból a búcsúzás perceit.
Reggelre kihajt a földből a tavasz
újszülött arca, csókra csücsörített
szájjal robog felé a dajkafény.
A tél hősies túlélői, a cinkék,
hálaénekük, akár a vonatkerékről

pattogó szikra, röpke pillanatra
bevilágítja az állomáson a kivágott
fák helyét. Összebújnak a túlélő
gesztenyék. A favágók valahol
békésen alszanak.

ÉGRE KARCOLT ÜZENET

– Boros Ágotáért

Mit tegyünk, jaj, mit tegyünk
a kisiklott karórákkal? Sosem
ölelkeznek már mutatóik.
Légpárnás felhők úsznak,
begyűjtöm a csillagokat,
elmosogatom és tiszteletedre
hiánytalanul visszadobom
őket az égre.

Jaj mit tegyek, mit tegyek?
Halott anyám hangját játssza
oda-vissza az éjszaka. Az energia-
takarékos hold alatt tücskök
beomlott óvóhelyénél gyászzenét
ciripel az idő. Megszökik előlem
az út, de Isten egy vérző galagonya-
bokor mellett, integet.
Majd ő hazavezet.

Mit tegyünk, jaj mit tegyünk
az Interneten elárvult felhasználó-
nevekkel, az égre karcolt üzenetekkel,
mert reggel mindig gyorsvonatszél
érkezik. Neked kell kiegészítened
az elgázolt mondatokat. Szemünk
árkába évszakok zuhannak.
De mi lesz a liliomok nélkül maradt
koronákkal, a harangok áhítatával?

Jaj, mi lesz velünk, mi lesz velünk,
hogyan egyensúlyozzunk a frissen
ásott sírok mellett? Hány halál
rabolja ki még hatodik érzékünket,
hány hiány telepszik még mellkasunkra,
míg egy felülírhatatlan virradat
elrongyolja torkunkban
a visszafojtott sírásokat?

VILÁGTALAN CSILLAGOK

Létezem. Egy halandó félálmban.
Felismer hajam százéves bonsai erdejének
illatáról, csak még nem tudja, hogy az a
hirtelen visszafojtott lélegzet én vagyok.
Romos emlékei között bujdosom,
félelmek taszító pólusában.
Keressük egymást világtalan csillagok.

Egyszer kigyógyul vakságából az út,
pórázán többé nem vezet. Meglátja
maga előtt áradni a kezdetet.

Hiszek magamban egy haladót, aki szavával
kiszabadítja a láncra vert kutyákat,
hosszú haldoklásából felszabadítja a tájat.
Egész valójában létezik bennem, mint
szűz hóban a lábnyom. Megszólít:
Virágom, itt vagyunk,
szerelemi történetek küszöbén elbukottak,
a várakozás zsákutcájában, egy pőrére vetkőztetett
őszinte pillanatban. És soha többé nem kételkednek
bennünk a végtelen pipacsmezők.

LETÉTEK

– *Pethes Richárdnak*

Szüntelen izzó szavaim parazsára,
földgömbhasamra, kihalt Langerhans-
szigeteimre esküszöm, vérem rubinját
és verítékem igazgyöngyeit adtam zálogul,
hogy minden gonosztól megmentselek.

Romlatlan forrásaid lelkemből eredtek.
Magja lettem gyümölcsösödnék.
Letétbe helyeztem húsodba a szülőföld
névének betűhorgait.
Lettem a várakozás élőszobra,
kifosztott romokból is föltámadó Főnix.

És hiába homályosítják el az estek az eget,
Te vagy a Fény. A szabadság nevelt.
A hit szoptatott. Követem magam benned.
Ismeretlen idők szelídítik szívedbe maratott
élethű arcvonásom.

Akkor se félj,
ha szájpadrólom alkonyi égboltját
majd nevedre zárom, mert sebzett madár
tekintetem örökké körötted repdes.

PÉNELOPÉ TÉLEN

Ha elsomfordál az ős, a tél ott találja
Pénélopé szövőszékre roskadt csontvázát.
Csontujjai az örökké-re pazarolják a színeket.

Az álmatlanságtól dülöngélő szobában
halvány fény dereng és behallatszik
a kérők részeg tivornyája.

A szövőszék régen magától hajtogatja
a végtelen szerelem dalát, amit éjjel
legyárt, az elporlik reggelre.

De amikor a Mindhalálig tiéd
feliratú karikagyűrű végiggurul a padlón,
megszakad a tűk, a fonalak, a házfalak szíve.

Az égen ezer sebből vérző
delfinfehérek úsznak, aztán leszakad
és mindent belep a hó.

SZIMFÓNIA AZ ÍGÉRET KERTJÉRŐL

– *Alda Meriniért*

Amikor már csak a szemedben
tükröződő égbolt maradt,
akkor kellett volna a megmaradás
hatalmába megkapaszkodnunk.
Türelemmel kivárni a fénybe ölelt kertben
az elmúlás ítéletét.

A világ fölött lobogó érinthetetlenség tüzét
kellett volna a nyelvünk alá tenni
a zárok nélkül maradt kulcsok helyett.
De eltévedtünk az élet nagyvárosában,
ahol idegen szerelmesek álmodják
tovább vallomásainkat.

Székre vetett ruháink elfelejtették
a vetkőzés sorrendjét és gyűrődéseikbe
temették a már-semmi-sem-lesz-ugyanolyan
illatát. Milyen csüggedten lóg a kabát
karoláshoz szokott ujja! Kifakultak
a csókjainktól tündöklő utcák,
ennyire még sosem voltak árvák
a parkban a padok.

Egy reggel elmaradtál mellőlem,
az ablakok tükrös szemét elfutotta
a könny, mert elejtett szavainkból
háborús emlékművek emelkedtek.
Nem talált mentséget az évszakok
tévedéseire az elmúlás. Egymásba
kapaszkodott és hirtelen összerogyott
a sok egyényi virág.

De az ég a létezés földöntúli ígérte-
tükörzte a Tóra, amitől megzavarodtak
az iszapba ágyazódott halak. Újra ívni
akartak, és a Dél felől érkező könnyelmű
szél is őket biztatta: Szerelem. Szerelem!
Holott nem tudta, micsoda gyötrellem,
amiről beszél.

Nem fordultam hátra, amikor a párja
nélkül maradt hattyú a halálba sírta magát.
Csak hagytam, hadd áradjon utánam
és minden magyarázkodás nélkül elveszen
tüdőmben az acélos levegő.

A házat bekerítette az éjszaka, a sötétség
körbefalazta a szobát. Neved fényénél
bámultam az örület szemébe. Megdelejezett.

Szédülten forogtam az utánad beomló kertben,
csillagok vad ménese követett. Szentjánosbogarak
jelzőfényeivel világítottam, hogy hazatalálj.

NÉGY CAVATINA ALT HANGRA

1

egy ámenben tartogatlak
megreped a csönd vakolata
az emlékek árnyéka
nagyra nő szobám falán

a város szíve kő
rendületlenül hallgat
szemmel tartanak a házak ablakai

még nincs vége a drámának
együtt játsszuk a válaszokat
téged keres a visszhang
homlokod tűzfala előtt leborul egy pillanat

fájdalom lappang a fákbán
fűrészek hangjával álmodnak
könnyben úszik a madarak szeme

haldokló anyád utolsó sóhajával
vallottál érzéseidről
földszagú szavakkal aláaknáztad szívem
de dús termést ígérő verseidből
félelem szökkent szárba
ki vigyáz most az újszülött búza álmára?

2

zajos az ég folyosója
nagy havakat jósolnak
a feléd húzó szárcsák
itt állok a táj szívébe szúrta
hogy kicsit még elhihesselek

de esténként a hegyek
mögül a sötétség farkasfalkái
zúdulnak a völgybe
a halál gondolatával játszik az éj
egy sebesült hattyú virrasztó párjára
zárja szemét
ki vigyáz a hűség jeleire
amiről felismerhetjük egymást?

a népmesék igazságába hátrálok
az örökké feladja magát
lépteid nyomát nagy havak titkolják
ki emel oltárt a bizalom dicsőségének?

3

térdre kényszerít az idő
imádkozom
legyen erőm kimondani
ne várj rám a befagyott szökőkútnál
a kőgalambok régen elfelejtették nevem

lassan visszaszokom az életre
észreveszem amikor a szédület udvarán
kihajt egy újabb nap
mellemre ül a csönd és békésen dorombol
nem vádolom az ajtórésen befurakodó fényt

és nem riasztom el azzal
hogy rólad mesélek neki

karomban ringatom az eget
míg Isten visszatér a csodatételekből

4

a Tó fölött halálfejes lobogó az ég
nem próbálom megvédeni tévedéseinket
az emlékek kalóztámadásaitól

kiszököm a tegnapok délibábjából
bennem kel fel a reggel
nyugodt vagyok
nem leskelődöm be a holnapok kulcslukán
türelemmel kivárom
míg behavazott szívemben kiolvad
az őszi vetésű remény

KÖLTŐTOLLAL
– *Pusztai Bélának*

Írok neked egy Várost
a gyermekkorba száműzött
karácsonyi kalácsok illatával,
a megnémított állomással,
a temető mellett döcögő szellemvonatokkal,
amiktől felriadnak a névtelen halottak.

Írok neked egy Országot
a tőled kapott költőtollal,
a szabadon született, út menti vaddiófákkal,
akik minden évben kicsivel több terméssel
adnak hálát a vándormadárnak,
aki ide rejtette, majd itt felejtette
őket éppen ebben az anyaföldben.

Írok neked egy Világot
az egy helyben álló Jézusoddal,
akinek fásult ereiben hajnalonként
életre kel a szeretet. Végigjárja
a szegények vége-hossza nincs utcáját,
Télapót játszik, olyan mint te.
Szakállának zengő erdejébe tér nyugovóra
és égbék szemében kel a Nap,
hogy föllobbanhasson szívünkben a jóság.

Megírom neked az elszenderedett időben
holdjait hajkurászó társfüggő Földbolygó
keringésével, hogy itt gyanús az önzetlen ember,
aki gyönyörű hatalmával dekódolja a szorongást
az elnehezült lélegzetekből. És még gyanúsabb,
aki szó nélkül teszi, miközben vállalán
Szent Ferenc madarait pihenteti.

Írok neked egy Univerzumot,
nehogy feledésbe merüljön a Fogadalmi-téren
a tél előzetes letartóztatásában
rád csókkal valló fenyő. És kérek,
figyelj az őrizetlenül maradt galambok
hasán felvillanó fényjelekre. Vigyázz a nyárra,
a tegnapokra, a mára, mert itt a holnapok
nem bánnak kesztyűs kézzel
a talentummal megvert művésszel.

REJTÉLYEK

1

örök rejtély. az utolsó másodpercben érkezel,
mielőtt rabláncra ver bennünket a szükség.
bizonyosabb vagy, mint a megérintett tárgyakon
hagyott ujjlenyomat. csak hogy mindig

az elveszett leszel, akit folyton keresünk,
mint egy elérhetetlen emléket, amiről éppúgy
tudjuk, hogy létezik, akár az égbolt
fölénk feszülő gyöngyvászna. megszilárdult jóság,

száz alakban. pontos vagy, mint a kígyómarás.
lűktetsz. elsőik között az egyetlenegy. magányos
elkötelezett. nem törekszel hatalomra. minden

hatalom tied. mindannyian hozzád akarunk hasonlítani,
s ha jót cselekszünk, azt hisszük, sorsunk beteljesedett.
pedig csak saját halálunkra érlel a jövő.

2

hiszünk benned, ahogy a mindennapi virradatban.
elviselhetetlenül sajgó gondok, látszatremények
között. mint hermelinfehér papíron átütő vízjel.
megmentő bárka. vitorlája verdes, mint vadgalamb

szárnya. folyton nyíló rózsza. a szállni vágyás.
vagy a súlytalanság. hóba fagyott madárlábfirkákkal
üzensz. szánkban édes Főnév. az éjszaka íze,
amit megkésérít az ébredés. Elhagyatottságunkban

azt hisszük, megfeledeztél rólunk, pedig
létezel valamennyi tévedésünk pillanatában,
ami egész életünkre kihat. ott vagy az anyatej

illatában, mely betölti a szobát, ott vagy a mellre tétel
után a csecsemők angyalmosolyában, amitől
végtelen meghatottságba oldódik a világ.

MÉRTANI PONTOSSÁGGAL SZERKESZTETT CSÖND

– *Hegedűs D. Gézának*

Felkel. Kinyújtóztatja az álmatlanság
parttalan hullámain összetört testét. Kiengedi
a macskát, legalább ő legyen szabad.
Megmelegíti a tegnapi kávé, lassú kortyokban

élvezi. Végigjárja a kertet, kitörli
a tartós kapcsolat után sóvárgó virágok
szeméből a könnyeket. Gyanús idő. Változékony
légnyomás a szándékokban. Hunyt szeme előtt

megjelennek a Nazca-fennsíkra tetovált
szanszkrit jelek. Visszanyeri tőle az egyensúlyát.
Elfeleli, hogy túlságosan korán van. Vagy túl későn.

Növendék fának hiszi magát, amit elkerül minden
villámcsapás. Némán figyel, amint az eső
a szerelem akvarelljét festi egy tócsába.

Képes kilométereket gyalogolni, hogy sóhajtozzon
a krepp-papír pipacsoktól lángba borult mező előtt.
Hagyja, hogy átszivároгjon rajta a folyamatos létezés,
amit elnémítanak a napi gondok. Félelmetesen idegen

világban él. Áttetsző, mint a tapasztalások hideglelése.
Árnyéka a semmi visszhangjában. Tekintete átmetszi
az ürességet és az ég bevérzett kötőhártyájáig
hatol. Az eső olvashatatlanná maszatolja az öröklétre

méltó dolgok listáját. Émelyeg a szorongás szagától.
Mintha elhullott állat teteme bomlana valahol.
A férgek kibontják a mértani pontossággal

szerkesztett csönd titkát. Pusztulás hervadt rózsája
az oszló hús. Feltárul alóla a valóság csontváza.
Tökéletes mű, amelyet csak Isten képes létrehozni.

IMÁDSÁG

Legyen meg a Te akaratod, én Hű Társam,
ebben az ingoványban, miképpen
a hitegetésünkre kitalált mennyben,
azonképpen itt a földön is.

Buja színeket talál ki önmaga vigasztalására
a nyár, mert gyümölcseit a vihar, még hibátlan
lombú fák alá rázza. Az égen érett sárgabarackok
a csillagok. Mélykék kútba zuhannak, ahogy

mindenki, akinek sorsa véges. Hű Párom, legyen
meg a Te akaratod távol a nagyvárosok kárhozatalától,
amik káros sugárzásukkal megzavarják a madarak

tájékozódó képességét. Ízületeinkben eszelős idő
dilatál, de ma valahogy mégis vakmerőbben
hiszünk a kötő hullámok erejében.

A SZABADSÁG ÍZE

– Mariana Marinért

közénk feküdt a helyi idő. szerettem volna délkörödhöz igazítani dzsípieszem, de a tehetetlenség vulkanikus folyamatai szíved felszínén kérget képeztek, és mint az univerzum egyetlen lakható bolygója új keringési pályára álltál. sötétségek irgalmatlan szakadékában feltérképeztem a szeretet hegy-vízrajzát, ám a benned nyíló távlatok csapdáiban vas íze volt a szabadságnak. szingli zoknik kerítője lettem, mindnek párt kerestem, remekül mutattam, magas nő felemás zokniban. megsirattam a vak tócsákat, mert nem látták mélységüket, így sohasem ismerhették meg a magasságot. megöleltem helyetted egy vadkörtefát, ami alatt éjszakánként egy jámbor sárkány énekelt a szeretethiányról. együtt sopánkodtam a fajtiszta utcákra úzótt korcs kutyaikkal, akik már csak az Isten hidegének kellettnek, és nem kis elégtétellel néztem végig, ahogy a köd leigázta a hazug végtelent.

ÉVSZAKOK FELTÉTELES MEGÁLLÓI

Sírtam, ahogyan a krokodil,
amikor a rezervátumba látogató
nő karján egy divatos táskában
felismerte szerelmét.
De különbözőségünk otthonos
melegében hetek óta szakadt a hó.
Szótlanul ültünk és nagykabátban.
Lelkünk átjátszó-tornya körül
pléhgalambok szaggatták rojtosra
az eget. Szemünkből elszivárgott
a táj. Idegen városokat festett a lég
poszterére a délibáb. Valaki ellopta
az évszakok feltételes megállójából
a padot, amin először csókolóztunk.

Egyik este a kiserdő fái közül
magzatvizesen kicsusszant a Hold.
Öregesen köhécselt a szél. Ránk
lakatolta az optikai csalódásokat.
Mindig sírhatnékja támad a fűszálaknak,
amikor meglátják, hogy az elkódorgott
szerelem zavaros pocsolyákból iszik.

ELLENFÉNYEK

– *Gátfalvi Istvánnak*

Lerombolja az ősz a fasor akusztikáját.
Halkul a fény a kerítéslécek között.
Hulló mogyorók érzélgős előadásában
töredékszonátát hallgatnak a kert

ülésrendjébe süppedő rózsák. Árnyékok
graffitijét mossa az eső a nyugalom
vázlatáról. Mosolyod rianásától felrebbennek
a siránkozó varjak. Szemhéjad alá

menekül a Nap. Nyáridőbe tett igéken
újabb és újabb helyekre emigrálsz
az elmúlás elől. De mégis

mindig visszatérsz a tarkódra célzott
ellenfénybe, hogy megörökítsd két,
összefonódó kéz meztelenkedését.

AZ IDŐ TÉRKÉPE

Csalódottan csücsörítenek a rózsák,
elfelejtettél elbúcsúzni tőlük.
A sötétség kérlelhetetlen koporsó-
fedele rácsapódik a tájra.

Szép pillanatainkról zagyvál a Tó.
Napszakok ajtófélfáiban olykor
feltűnik árnyékod. Lassan lemállik
arcomról az évek halotti maszkja.

Befejezetlen beszélgetések kendőjét
lengeti a szél, fehér, akár a valóság,
ami belém fúródott. De nem halálos

a sérülés, szememben most is ott ragyog
az Idő térképe. Egy szenvedélypiros
zászlót szúrok a közepébe.

A TÁVOLSÁG LITURGIÁJA

– Juhász Árpádnénak

Életünk vakrepülés a bizonytalanságba. Csak a halál végleges. A némaság lőrésein áthatol a látóhatár megbomlott harmóniája. A távolság kottájába lapoznak pusztító forgószelek. Hófehérre meszelt jegenyék lakatlan felhőkarcolóit vigasztalja a ministráns fény:

A béke halálos áldozatai vagytok. Kioltott életekben éltek. De Isten nem feledkezik meg rólatok. Kivezéynyi ellenetek a jövőt. Belök benneteket a szerelem szakadékába, amit csak többszám első személyben lehet túlélni.

Ne féljete a sötétségben lopakodó rémségektől, elveszett álmaitokat számon tartja a Teremtő. Testeteket terítsétek a kezdetek elé, ám óvakodjatok azoktól, akik lelketeket akarják orvul legyilkolni. Lakjatok egymás szívében, s én hazavezetlek benneteket, ha eljön az idő.

ETŰD KÉT GORDONKÁRA

Időnket lombosítják az évek,
csattogva tépi szerelmünk
selyemlobogóját a szél, és az ég
szótagolva visszhangozza
kérdéseinket.

Jaj, mennyi kiáltásunkat
vesztegeti el a Tópart?
Mennyi hulláma rejtegeti
párhuzamainkat?

Mennyi bőrig ázott virág
tagadja meg titkainkat?
És a téli álomra készülő kert
hány boldog szándékunkat
temeti el?

Mennyi befejezetlen vallomásunkat
ismétlik tavaszig a fasor fái?
Mennyi éjszaka növeszti ránk
karvaly szárnyát?
És jaj, hány csalogányban
fogan meg szerelmes énekünk?

ÉLESRE TÖLTÖTT PILLANAT

– Péli Tamásért

Kitörött a hajnal ablaka, mindent
beterítettek a csörömpölő üvegszilánkok.
Tenyered tövises sorsvonalán álltam,
résnyire nyitott szememből fény szivárgott.

A kert - mint nagyanyám fölvikszelt
padlója - csillogott, s a fűszálak kórusa
egy régi nyár forró dalát dúdolta. Halkan
imádkoztam, ne jöjjön el még a kaszálás ideje.

A reggel hímzőfonalából mandalát szőtt
egy pók. Az ég farost lapján elhalványultak
az emberszabású ikonok. Poros kabátban
utánad osont az éj, de sehol nem talált.

Csak én láttalak, valahol messze,
párnád alatt vonaglott a nagy folyó.
Leterített a város, szétterült hajadból
szarkák cibálták ki az ezüst szálakat.

Napsütötte dombokon leszüretelték
és kipréselték a köveket. Igyál.
Szorgalmas traktorok minden barázdából
kiszántották nyomod. Egyél.

Körmöd alá szaladt a szabadság
szálkája. Néhány pohár borért
elárverezted cigarettatöltődet
és lélegzetemből utolsót slukkoltál.

Lelked mélyén sóhajok nyikorogtak,
hangszáladon elmaradt szavak citeráztak.
Nem értem, hogyan történhetett,
de ma is megvirradt nélküled.

Te voltál a senki többet harmadszor.
S lettél egy élesre töltött pillanatban a csönd
feltörhetetlen pecsétje, pünkösdi rózsákon
szétfröccsent vér bíbor színe.

KÖRFOLYOSÓK

túl későn érkeztedél
az emlékek körfolyosójára valakit beszólítottak
helyetted csak egy bélyegnyi mennybolt látszott
az égen a szél szikéi kagyló formájúra plasztikázták
a felhők arcát és porrá zúzott csontokat szitált
szemedbe attól könnyezted s mert tüdődbe
madártollat hordott fészeknek a rémület
jaj mi lesz veled a kívánságok túlpártján
rekedted se komp se révész belülről kopogtattad
a falakat ha egyáltalán eldönthető még hol van
a kívül és belül között a határ senki nem mondta
szabad vagy az leszel ha érdemesnek talál
a mindenható megküzdeni érte csendben
várakoztál volt időd megbocsátani mindenkinek
aki tévedett a megítélésedben

*

valahol Ausztriában hó esett posztolta
ismerősöm egy közösségi oldalon
válaszoltam hogy itthon csak a hőmérséklet
és az emberek kedélye nincsenek magas hegyek
csak vakondtúrások de azok döggivel
és bennünk nehezül ez a beazonosíthatatlan évszak
csak akkor érezhetjük könnyűnek magunkat
ha hátulról belénk ütközik egy autó
és lassított felvételen repdesünk a kesztyűtartóból
előkerült rég elveszettnek hitt tárgyakkal
még azt is írtam barátom mielőtt jöttök lakjatok jól
a szállodai svédasztalnál mert itt a fosatószilvából
sem hagyott a vihar és a nyilvános vécéket
is bezárták pedig sokan építettek már szarból várat

angol másodkézből boltnak álcázott szeméthez szoktattak
minket a templomban többen voltak karitatív
ruhaosztáskor
mint a misén meddig süllyedhetünk még fel
nem vagyunk méltók hogy az árvácskák tiszta tekintetébe
nézzünk ja és a buszon figyeljeteK mert amelyiken
a diétás kötőtű felirat látható az csak Érdig megy
baracskán át de nyugi a fegyintézet messze van
az ablakból nem látható

KORSZERŰ ZSOLTÁR

– *Kanizsai Dorottyáért*

Uram, kérésem halkán hullajtom hozzád, át az eső függönyén. Vezess, hogy az élőket megtaláljam. Lásd, vége-hossza nincs csatamező ez a vidék, mindenütt lelket megunt testeket látok. Mellém szegődnek, akár az éhség. Uram, én, Magyar Antigoné hozzád kiáltok. Engedd halottainkat eltemetnem.

Visszhangtalan égen néma szivárvány.
Ha átgurul a táj felett Illés izzó szekere,
felperzseli füvek tornyát a föld lehelete.
Uram, ne hagyd dalos madárkáid porba veszni. Ne kápráztass minket tovább az anyagtalan véletlenekkel. Ne küldj tovább szeméthegek tavaszába, ami hiába utánozza a vad vadont. Hisszük, már csak Te vagy miénk, lépted nyomából felesszük a port.

Rendkívül korszerűen élünk a történelem kontúrpajzsa közt, a lassú ébredés hulláma minket kietlen partra lök. Ügyelünk a kifinomult arányokra, utcáink akadozó szívritmusára menetelünk. De adj végre választ, Jóuram. Miféle tettekhez mérjük itt az erkölcsöt? Mit veszítünk még? Még ezt a szívet? Még ezt a kezdetet? Meddig álljunk a törmelék fölött?

Átzuhognak rajtunk ünnepek, hétköznapiak, őseink szobáiból birsalmaillat árad. Részegítő emlékek között turkálunk. Elvágunk. De csak a vénségbe jutunk a gyermekkorból, hiába

áhitozunk föl, magasba. Elernyedünk mint fiókszárkában
tartott selyemszalag. Elkobzott árnyékunkat sem tudjuk
kiváltani. Utánzatokra cseréljük adottságainkat.
Játékokországból dezertált, csonkolt ólomkatonák,
döngő gödrök felé bicegünk verslábakon,
mellünkre tűzött honvággyal.

Nézd, Uram, mennyien szorongunk a fekete
zongorafedélnyi haza alatt. Ereinkben elmeszesedett
remények cirkulálnak. Szívünkbe vermeljük a nyár
lármás lombjait. A valóság terepasztalán, még innen
a temetőkerten, függünk verssornyi cérnaszálon.
Ments meg, Uram minket a hintalovat is Pegazusnak
látóktól. Engedj a ránk meredő közhelyek puskacsövébe
parafadugót tömni. Hagyd, hogy elhantolhassuk
a zuhanást és vekkerként ketyegő tévedéseinket.
Ámen.

LAKATLAN VIRRASZTÁSOK

Tekinteted erdőtüzében elporlanak a szemembe
került idegen testek. Az árvaság halcsontja is.
Együtt sírunk a honvágytól gyötrődő fekete
tulipánokkal, amíg vízszintesbe szólít

az érzéketlen idő. Sorsod ebben a zavarodott
világban, hogy megments a folyton itt kóválygó
kétségektől. S nekem a gépfegyverként kerepelő
billentyűzet előtt, őrizni a felbecsülhetetlen

értékű mondatokat és az izgága törlésgombot.
Nehogy elszabaduljon a hanyatlás káosza.
Sorsunk életfogytig szerelem.

Kérlek, ne úgy mondd: örökké, mert ez a szó
szívembe szalad, mint egy kicsorbult pillanat,
és lakatlanná válnak zaklatott virrasztásaim.

MEGVÁLTOZTATHATATLAN ÁLMOK

– Gertner Jánosért

fájdalomkapszula-versek vedd be
a napi adagot leszerelték a hangszórót
a villanykarókról de még mindig hallatszik
a zene megváltoztathatatlan álmokról énekel
a Hárfás ujjai alól kották papírrepülőiből
bombázza szívünket dalaival évezredek
durva zajait zárta homloka mögé nekitámasztja
fejét a hajnal kivégzőfalának rigókat gondol
a napfogyatkozásban megnémult parkba
elfelejtett szavakkal lobogózza fel a várost
békemenetbe küldi elárvult zakóit tüntessenek
mert egyre több fekete tulipánt nyit az emberek
szeme alatt a kilátástalanság kiáltsák elég
legyen elég a lánctalpas bulvárból ami feldarálja
a Szellemet és összetákoltsz trónusra ülteti bóvli
sztárjait aztán a horogkereszttel átütött kezű szoborhoz
vezeti őket és egy szelet kenyeret tesz a tenyerébe

KÖZLEMÉNY

Összegyűjti a kert az eső gombostűit.
Homorú a tér, neszezésében kibomlik
egy új esély. Rigók rövid szónoklatai
telítik a levegőt. Az ősztarka tüze rongyolja
a nyarat. Rózsák ajkán ellobbanó esküvel
gőzölög a távolság. Elnehezült gyümölcsök
bombázzák a földet. Illékony a zamat.

Túrni kell a magányt, még akkor is, ha
nem kárpótolt érte a szerelem kontár Istene.
Egyszer majd történelem lesz ez a káosz
is, amiben most rovod a sorokat. Pont vagy
a végtelenben egy kérdőjel alatt.

Éhes árnyékod osztozik rajtad. De rendületlenül
hiszel Ikaroszban. Lezuhanásának nincs tanúja.
Kérdőre vonod a halakat, mivel rájuk kenték,
ők falták be szeme fényét. Sportszerűtlenül
hallgatnak, akár a cél, ami feléd tart.
Nem hiszel a jól értesülteknek. Egyedül
te tudod, hogy a nyár örökmécsesei, a pipacsok
által megvilágított sziluett, az a költözőmadárrá
váltott férfi a Te Embered.

LELKEM TURBINÁI

– Vincze Máriaért

Nem azért leselkedem
be a gyermekkor elhagyott
szobájának ajtaján
hogy lássam a kinyomott szemű alvósbabákat
és az elmúlás térdein lovacskázzak

Nem azért veszek
ott mély lélegzetet
hogy a szabadság illata helyett
az árvaság keserű füstjétől
fuldokoljak

Nem azért keresem
a kicsiny tányért és kanalat
hogy falatonként befaljam
elmémbe vakolt
sugárzó mosolyodat

Nem azért jövök
hogy megtaníts a galambfiókák rívására
csak azt remélem
hogy kezed hajamban megtalálja
a hétköznapijaink egéről hiányzó csillagokat

és tudom hiába verem a hallgatás falát
úgy kongnak az álmok
mint korhadt fatörzs
de visszaköveteltek a foszforeszkáló repcetábláktól
Szentostyahaza nyelvemre veszek

Klónoztatnálak
de nincs bennem egyetlen romlatlan sejted sem

és csókod helyett tűzben tátogó szádról
azt olvastam le milyen borzalmas
kínhalál vár még rám

Az évszakok diadémját viselik a fák
Átüt a frissen nőtt fűvön
a lebontott szülői ház alaprajza
Vészterhes felhők vonulnak
Tekinteted viharjelzője ütemesen villog

PARTRASZÁLLÁSOK

Rádól az évek a homály sziklatömbje,
belsővézést kapnak tőle az emlékek.
Úgy állnak a napok mint fényképpel
letartóztatott árva madár a légben.

Mivé éljük az életünket
a szerelem kényszerzubbonyában?
Hová vezetnek a holnapok jelzőrakétái?

Lépteidtől belázasodott utak
szurokfekete gyászszalagjára írok neked
a virágok elhervadt mosolyáról,
a rózsák kiapadhatatlan könnycsatornájáról,
a felelősség kapitulálásáról,
a másnapos ígéreték lődörgéséről,
a Délre tapadt iránytűről,
utolsó partraszállásodról
az elaszályosodott üzenetekről,
a faszor kifakult röplapjairól,
az ujjenyomatodat levedlő pohár hűtlenségéről,
a törmelékreményről.

Aztán szívedbe vezetem
a józanság kóboráramát és várom,
hogy egyetlen szó rianjon a szádon.

A CSÖND LABIRINTUSA
– *Marijana Radmilovićnak*

nehézzvízzel töltődnek fel a fájdalmak.
elnehezülnek tőle a könnyek, ha hullanak,
földrengés keletkezik a mellkasodban.

nincs fényjelzés a csönd labirintusában.
tested lassan elfelejti a 69-es formát.
magaddal illeszkedsz.

combjaid között elcsitulnak az anticiklonok,
a szenvedély elektromos mezőjén
kazlakban hamu áll.

jegenyék ugrálnak ekg-grafikonodban.
szívverésed erdejében félelem
ihleti a dobbanásokat.

az orvos átfutja tested térképkönyvét.
istennek hiszi magát, pedig a déli pályaudvar
csomagmegőrzője rejti varázslótudományát.

a megváltás olyan mint a jézuska,
aki a kulcslyukon keresztül szuszakolja
be a feldíszített karácsonyfát.

már tudod, mindent anyádnak
köszönhetsz, halála után neked kell
varázsolnod ünnepi csodát.

a magányos utcára gondolsz, fényliánt
aggatsz az ablakra, és egy díszen felfedezed
a boldog gyermekkor ujjlenyomatát.

HOLTÁG

nem látok rád
a virágok díszörségén át
ezért egy holtágot lelek magamban
ahol életfogytiglan elleszünk
ájult forradalmak jelszavaiban
kölcsonös megbocsátásban
irányzék nélküli emlékekben
arcodon tenyerem alkonyával
a gigászi égboltkupola
csillagkaravánjai felvonulásában
vadmandulafák virágoznak szemünkben
a rét lakodalmas asztalát körbeülik
a vattacukor habos sombokrok
fehéRARANY galambokat röptet
szemhéja alól a reggel
csak jövünk-megyünk mint áDÁMÉVA
a boldog békeidők paradicsomában
migrénes nyárfák között
a portás szél előzékenyen köszön
mert elájul a mellünkön fityegő
elgázolt békák emlékplakettjeitől

SUGÁRBAN ÁRAD

– *Baranyi Ferencnek*

Semmilyen érdekből nem tudok
és nem is akarok senkin átgázolni.
Nem tudom, és nem is akarom magam
hozzászoktatni a szenvedés látványához.

Idegenül állok a rideg tülekedésben,
nézem az embereket, szívükből halott
rózsák fakadnak. Korlátozósdit játszanak.
Elfeledték a szabadság illatát,
a szolgálat, az alázat magasztosságát.
Betonkalickába temetkeznek,
poruk is terméketlen.

Tartózkodom a várostól.
Az adásszünet kék, inkubátor fényében
fekszem - mindentudó, óriás csecsemő -,
álmodom az egysejtűek örök életéről.
Hagyom, hogy az ágy hajszolt menetben
- minden élet bölcsőjéhez - a tengerhez vigyen.
Útközben elvadult erdők nyargalnak elém
és kétkedően néznek. Hiába mondom nekik,
hogy mindig harmóniában éltem
a belőlem osztódó káprázatokkal.
Számukra is gyanús a boldog ember.

Az égen valószerűtlen mennyei szigetek
lebegnek. Pucér ágak közt kutat,
alkalmas hajlékot keres a fészekfoglaló fény.
Madarak torkát betölti a közös éneklés
gyönyörűsége, megszűnik tőle az ébredő magok
származás szerinti megítélése. Az idő tüntet.
Minden létező és eltitkolt félelem ellen,
hogy sugárban áradhasson a kikelet.

ROZSDARÓZSÁK

A fasorban mint kilótt golyó süvített
a szél, és két villám halálos egyesülése
vetett véget egy fűzfa életének.

Az égzengés összezavarta a Tavon
a hullámok partitúráját, amitől a kimerült
vízibuszok élettelenül csapódtak a parthoz.

A csillagokat titokzatos képekbe szőtte az éj,
és véremre szabadította a félelem vámpírjait.
Neved tartottam eléjük fegyverként.

Ujjaim közül, akár a víz, elfolyt a halszagú idő,
s a könnyeimtől sós levegő rozsdarózsákat
tetovált a fémek testére.

De amikor a szavak mezején megfogant a pillanat,
nyugodt voltam, mint a batisztkendő, mielőtt felitta
csecsemő unokám homlokáról a keresztvizet.

DÉLCEG ÁRNYÉK
– Széki Patka Lászlóért

köröztetjük a szeretetet
lapuló virágokat fülel le a Hold
követhetetlen a szabadság
s ha fénye elszabadul
követ vet sorsára a Tó

hiába úszol az álmok túlsópartjára
utolérnek és bebörtönöznek
a vízen kiterjedő gyűrűk

kirágod magad a szabályok béklyójából
mint Jézus keresztyéből a szorgalmas szű

befalazod a benned sóhajtó bánatot
és nem küldesz semmilyen kapszulában
semmilyen jelet az űrbe annak reményében
hogy érthető válasz érkezik
mert már tudod
hiába bújsz selymes homokpad alá
nem fogad be egyetlen tenger sem
te árnyékok legdélcegebbje

SZÜRET

Idegen helyekre szökik belőlem lobogásod.
A nyár üzenetét gyűrögeti az ősz, nehezen
bánik el a képeslapokkal. Évek elszabadult
tehervagonjai tolatnak arcomra. Hőlégballon

fesztivál hangja hörög a kert lélegzetében.
Rozoga virágok félik a telet. Felszisszen a Tó
egy soha megvalósuló hajókirándulás leheletnyi
nyoma alatt. A parton a hegyek öreg házmesterek.

Lenézik a slágerzenére nyüzsgő sokadalmat.
Törött hurkapálcikára nehéz vattacukrot
pörgetni. Térdig avarban állnak a vallomások.

Bokasüllyedéses szavak érkeznek.
Petrezselymet árulok a kirakodóvásárban.
Nagyobb a forgalom mint a könyvhéten.

DICSÉRTESSÉL

– *Makay Idának*

Dicsértessél, Iduska, ki tudja,
hol tanítod a nőket, hogy ne lökjék le
magukról a férfiakat.

Dicsértessél, Te, aki a halállal is
megszeretteted az életet, s a végtelent
áradni neveled.

Dicsértessék az örök idők óta álló,
javíthatatlan óra, aminek két mutatója
halhatatlan szerelemben összeforrott.

Az álmatlan éjszakák úgy hajoljanak rád,
mint szerető kedves, s a nappalok is
dicsértessenek, a másodpercek, amik
tőled boldogok.

Dicsértessen a félelem a fellobbanó félelemtől,
Dél oltárkeresztje, ami előtt elvéreznek a versek,
a folyóban visszhangosan csobbanó, szép nyarakat
kutató búvárkövek, a szerelmi komédiák
harmadfokú égési sebei.

Dicsértessenek, akik megtagadtak, barátok,
himnuszok, nagyhatalmak, a végleg lezárt
történetek, amiknek amulettje felvérzi
mellkasunk. A csontig hatoló magány csöndje,
amiben elenyészik a változás reménye.

Dicsértessenek a szeretet inkvizíciós jogán
kivégzett ölelések, amik azért élnek benned
tovább, hogy megőrizték a feltámadást,
az egy igaz szerelem lázálmát,
a nyugtalan halottakat csitító csókokat.

Lánglelked, s neved szótlan szertartással írja
az égre a hajnal. Ha előre mész, járd közben
Istennél, hallgassa meg a halálba induló fák
imáját, és tegye a lappangó fájdalokra kezét.
Mindörökké. Ámen.

HOLOGRAMOK

Szivacsos sötétség a szobában.
Fájdalmak foszforeszkálnak,
emlékek, arcok hologramja imbolyog.
Nincs játékszabálya a megnyugvásnak,
pedig már mennyi álmatlan éjszakát adtál
érte zálogul. Szirén nyarak bűvös énekétől
tébolyultan lelked örvénylő mélyébe nézel.
Egyszervolt szerelem vére surrog ereidben.

*

Szemed csarnokvizébe merítet a tájat.
Eső rozsdálja a fákat. Társai virrasztanak
egy kirokkant yucca-kandelláber felett.
Fekszik a földön, mint vak tetem.
Dúdolj neki altatót.

*

Nyitott szemmel alszanak a virágok.
Elkékült ajkú partra álmodja magát
a fűzfagólem, ahol színjátszó buborékokat
fújnak a halak. Ő, részegítő szabadság,
felelj a hétköznapiak rémes robájára.

PATER NOSZTER

– *Tamási Orosz Jánosnak*

Ki vagy te, néptelen utak vándora?
Én vagyok, akit a költészet légnyomása
megnyomott, szülőföldőrző lármafa,
elmetszett torkú regös csalogány.
Levélszekrények szívében kongok, ibolyák
illatától lerészegedett országárok partján
ülősztájkolok, félrebeszélő évszakokban,
megkergült iránytű homlokán. Kitalálok
egy lakhatóbb bolygót, ahol idegen szabályok
nem emelnek a szabad álmok elé korlátot.

Szűzmáriaszép ország, hűségeseid a nyomor
villámcsapásainál melegszenek. Itt térdelek
átrajzolt határaidnál, harmadnapig bírom
talan. Báránycsengettyűs jövőt képzelek
üres vályúnapok helyett. Vállamra borul
az első hó, elsírja magzatpelyheit. A hajnali
vonat előtt elszáradt kóró panaszkodik.
Ki módosította önkényesen az összhang
menetrendjét? A kisiklott síkság ködöt terem.
uniókék zászlót lenget a katáng.

Minden este rám gyullad az ágy, amikor
torkomban fellobban értetek a Miatyánk.

KÖVETKEZÉSKÉPPEN

azért kell végigjátszani
a papás-mamás történeteket
mert törvényszerűen
eljön az idő
amikor nem az egyedüllét
jelenti a legnagyobb félelmet
hanem az
hogymilyen szép perceinket
maradéktalanul elnyeli
a kiábrándultság döngkútja

de mi lesz a hajléktalanná vált álmokkal
bilincsbe veri és elvezeti a szigorú felejtés
mert nem láthatják a szerelmes turisták
hogymilyen ez is egy boldogtalan ország
itt is beköpi a legyek
a félbeszakadt csókokat

A SEBEZHETŐSÉG TARTOMÁNYA

– *Florin Larunak*

Véletlenszerű széllelkések. Elvékonyul
bennük a beszéd. Vaktában szétszóródnak
az álom színei. Átitatják a hajnalt. A napok
elvágtatnak és nem térnek vissza, mint a
felriasztott őzek.

Az alkony közönséges borvirág
az ég arcán. Valami fáradt bánat ül
a házak ablakszemében. Éjjel kitágul
a sebezhetőség tartománya. Szoprán hangú
jégcsapokról a kihalt utcára cseppen a várakozás.
Befagyott tócsán a világ sérüléseinek láttelele.

Pulzáló csillagokban egy kitagadott gyerek képmása.
Tekintetében indigókék rémület. Egyedül marad.
Végleg. Akár egy vers, amit sosem szaval el
a téli fasor névtelen rigókórusa.

A békesség szentélyébe kúszik a felejtés árnya,
mint soha bemutatott orgonaszóló hangneme.
A hátralévő idő mollja.

SEBEK DOMBORZATI TÉRKÉPE

– *Eva Klepp Afritschnikak*

Drága szavak, fenséges fogalmak, amikkel
lekenyerezem az időt! Szent nevek, amiket félek
kimondani, nehogy összekuszálódjon a sebek
domborzati térképét őrző madarak útvonalterve.

Ó, fennmaradásra létjogosultságot szerzett szavak
és nevek, áldjon meg benneteket az ég! Adjon nektek
olyan helyet, amit folyton beragyog az emlékezés.
Az én dolgom, kitervelt játékokban is győzni a dalt,

visszahelyezni a kitépett jelzők szárnyait a boldog
mondatokba. Nem riadok meg, ha a csönd dagálya
ellepi a kertet. Összeceipegetem a felszálló port,

beleköpök, és egy jobb Istenné gyúrom. Előszólítom
a múltat megszépítő hangok örvényéből a megértés
csillagképét és hozzá igazítom a tájolót.

IKONOK

Rigókatyusák hangrobbanása
a hajnal akusztikus koncerttermében
Lámpafény loccsan az úttestre
majd hirtelen elillan
A félhomály szikéje plasztikázza arcvonásod
Szótlanul hallgatod mosolyom harangzúgását
Közel ülő szemekkel bámulnak a házak
Vallomásom ismételtetik a bokrok
Este leválik rólam ez a hétfő
ahogy kezetről az integetés

*

Szemedben üvegszilánkeső
Felvérzi a térdre hullott virágok szirmát
A csönd kalitkájában gubbaszt az idő

Szíved a kitépett szárnyú szerelmek
és a gyermekkor halálosan kimerült játékainak klinikája
Romló vesédet dialíziséjszaka mossza
Visszasírod magad az eszményi kezdethez
mielőtt még megrekedt benned
egy elválásokkal terhes napnyugta

De hiába, csak a küszködés szókinszét bővíti
a gyógyszerek hóesése. Zokszó nélkül tűröd
a viharokat, mint a barackfa. Tegnap
minden virágát lecsupálta a komisz szél.
Felhorzolt ágain megannyi vérző fekély
Hiányzó kicsinyei miatt szüntelen rázza a sírás

*

Megadja magát az éjszaka
Feltett kezekkel lohol a sötétség serege
Cserebogárlovagok törött páncélja kopog
Az éji lepkék feladják harcállásaikat
Már nem akarnak több
ablakból kiszűrődő fényt leigázni
Garázda szél züllesztí a várost
Nagy robajjal zárul a tájra az idő vasbetoncellája
Napilapok híreitől borzongnak a fák

*

Tarka jelmezben örvénylik április
Elhullatják tejfogaikat a rügyek
A fény szalmaszálaít
fészkükbe hordják a fecskék
Banális táncdalt dúdol a szél
a hőemelkedés barackfának

Keményített tüllszoknyában
jácintbalerinák piruetteznek
Fellépésükről színes plakátokat ragaszt
szerte a tájon a tavasz
Virággá kiáltja forradalmát

OLTALMAZÓ SZAVAK
– Fábián József Gyulának

ne menj arra
ahol a dombokon nincsenek házak
amiknek ablakszemében fény ragyog
és az utak mentén örök álomba ájult
fákat ráz a hideg

ne járulj dohos szájú kutakhoz
szomjad oltani csókokba fúlj
mert van még olyan út
aminek mentén nem nőtt
könnyekből sóvirág

ne higgy az útjelző táblának: boldogság
mindenfelé csalóka délibáb
a szívekből csönd szivárog akár a mérgesgáz

állj a szűkséget látók élére
kiálts értük akkor is ha mindenki elhallgatott
emlékezz a kenyér illatára aminek talpára
anyád karcolt keresztet
tartsd pajzsként magad elé hited
amivel még őseid áldottak meg

kiálts a legmagasabb szirtről
ahol megállni csak neked van jogod:
egész életemmel értetek élek
de hű maradok a tájhoz
ami felnevelt míg szemfedőként
rám borul a bárányfelhős ég

SIRATÓFAL

1

Lelences ország. Nem szabadulsz ettől
a bélyegtől sosem. Persze, még mindig
jobb, mintha az utca nevelt volna.
Az emlékek siratófala. Színesen álmodsz,
illatokat érzel. Örökké egy ismerős város
fölött szállsz. Látod a hangyát. Hirtelen
kitér az emberek elől, mint az akadályokat
érzékelő kisautó. Hallod, ahogyan ráncok
gyűrődnek a rózsák arcára, s a mindhalálig
magyarul daloló pacsirta úgy áll a levegőben,
mint az idegenben szerencsét próbálók
szívében a honvágy késdöfése.

2

A délutáni szunyókálás botanikus kert
képeiben feleded magad. Mintha már
mindenen túl lennél. Nyugalom növekszik
benned. Karórád, mint fában falánk szű,
régén egy dobozban percegi az időt.
Úzött vadként lapulsz az éjszaka peremén.
Nyiroknedveidbe a világ fájdalma vegyül.
Yuccák fényoszlopai a templomkertben.
Akkor is délcegen teljesítik küldetésüket,
vigyázzák Jézus szobrát, ha virágjaikat
vastagon ellepi a tetű.

3

A hétköznapiok színpadán a hetedik nap
jelenetét próbálsz. Mire megtanulod a
mérgező virágok nyelvét, nagyon messze
sodrószt Édentől. Egyedül vagy.
Nem marad utánad felhő, fuvalat.
Valami kismadár az ablakpárkányodra fagy.

4

Gyermekeid őse vagy. Sorvadó öledben
kiterjedt család terve zokog. Minden más
lett volna, ha. Utálsz a feltételes módot.
Tüdődben a lezárt szobájú gyermekkor
füledt levegője. Szádra lopózik a remény.
Olyan az íze, mint Anyád csókjának. A lonc
párja őrzően hasonlít a parfümjére. Ő de
lancôme. Öntöttél belőle az urnájába. Két
maréknyi jó szagú hamu. Egy hattyú támad
fel majd belőle, s ha a Tó fölött repül, elájulsz
tolla illatától. Ajkadra siklik a könny,
mint egy teljesíthetetlen kívánság.

5

A közöny falát emeli a szomszéd.
Hogy ne kelljen köszönni se.
Fogínybe fúródó halszájka vagy neki.
Pedig csak más vagy. Ő gyűlöli
a testvérét. Te örökre fogadsz testvéreket,
hogy a szeretetlenségben szerethesd őket,
és akkor is adj, ha mindenből kifosztanak.
Hogy a legnagyobb magányban menedékük lehess,
és hiszel bennük akkor is, ha benned senki se.

NÉGY TÉTEL ALT HANGRA

– *Simonyi Imréért*

1

Kegyelemkenyérért, parancsra
összegereblyézték az idő hullott leveleit
a közmunkások. Most olyan a liget,
akár egy díszleteitől megszabadított
szabadtéri színpad, amiben Jézus szobra
úgy áll mint mondat végén fölösleges felkiáltójel.
Csak én kavárom fel a ködbe süppedt utcán
a csöndet. Futnának utánam a falevelek,
de elnehezültek a dércsipkéktől.
A legszebbeket lefényképezem,
hogy maradjon valami ebből a percből.

2

Szobánk ez itt, vagy az ölelések temetője?
S mi van az ablakon túl? Egy néptelen utca,
vagy az elfutó évek? Az ablak is csak egy
sík felület, amin lecsorognak az órák.
Ismétlődések tükröződnek, amiket aztán
szépen benő a jégvirág.

Szobánk ez itt, ami bekeríti az éjszakát,
miközben alvó vérünkben mozdul egy
sejtnyi jószág. Talán egyszer valamelyik
ajtó egy szépemlékezetű délutánba nyílik,
amelyik túlélte mozdulatlanságunkat.

A tárgyak fölött másképpen telik az idő,
de hűségük megkérdőjelezhetetlen.
Ha kilépsz ebből a térből,
ne nézz vissza, mert meglátod ragaszkodásukat.
És nagyon fájna. Tudom.

A halálnál is hosszabb az a pillanat,
amikor rádöbbsz, évek óta
büszkeséged fedélzetére vonszolod
tévedéseidet. Langyos nyári záporokban
mosod kezeidet, s a virágok szíromtüzébe
szórod kifogásaidat. Minő dicső purgatórium!

Miből merít bátorságot a rózsák árnyéka,
hogy úgy lépjen ki egy fényképen megörökített
délutánból, mint arcodból a valóság története
által elnémított mosoly?
Akkor is ugyanúgy fúj a szél, ha nem tudja
saját nevét, és ugyanolyan sósan zúg a tenger,
ha ízét sosem kóstolta meg.

Ha aludni mérsz, neked adom
az álmaimat, tedd az arcod elé,
hogy az éjszaka ne tudja tovább
mélyíteni szemedben az óceánokat.
És ha megfelelkezik rólad a világ,
felajánlom neved: maradandó
sérülés az idő íriszében.
Haragvó Arkangyal,
legvégső védelmem falát törd át,
lépj elő veszélyes szavaid fegyverzetében!
Ne bánd, hogy leomlik utánad a fal,
ne törődj a romok alatt maradtakkal.
Csak ne ülj így, válladon az éjszaka
tehetetlen hollójával, és hallgatásod
tátongó szakadékával
ne vigyél a félelembe engem.

RÉZKARCOK

Ki tartóztatja le kalózfekete hajszálaid
verdesését, ki javítja meg az álmok
szakadozott telefonvezetékét, ki számlálja meg
az arcokon hervadó mosolyokat, hány
aranyhídnak ad új nevet a változékony széljárás.

Milyen idegen ég alá kell visszavonulnod,
hogy szavaid forró gyolcskötését
magukra vegyék a balgán selypegő füvek.
Ki menti fel fáradt hátad a szabadság
támogatásra szoruló tornyai alól.

Ha úgy érzed, utcára számúznak a tények,
akkor is hozz sorra-sort, legyél iránytű, mely
észak felé lebeg, zúgjon tudásod, mint termékeny
búzamező. Oly gyorsan hull a Tóba a hígítatlan
örökké ígéretével a nap lángoló páternosztère.

Elvégre tiéd a hegy oldalában a virágok
emléktáblája, vadcsikó-sombokrok nyerítése,
a karnagy nélkül maradt fénykórus zilált dala,
az alkony vörös kontya, és ne feledd, ott vannak
a szikrájukat őrző kovaszavak.

Kelj föl,
mint nyomorgatását megeléglő nép,
kelj föl a sötétség sáncaiból, mint
a kiszámolósdit játszó csillagok, és villámoj
sastollasan halottaid csontsorfala felett.

Ne kérdezd, meddig még. Ezer év,
vagy amennyi az álmok lakatlan partvidékén.
Múlhatatlanul, biztosan gyere, ahogyan
a karszalagos idő, jajok árapályával,
ködök kürtjelével zaklasd a puhány öblöket.

Rázd föl a céltalanul kószáló kócsagot,
hadd ébressze föl az opálos eget.
Hadd tudja meg a part,
kié a talp, amiben úgy
ég a hús, ha arra jár.

A bejáratí ajtó ölelésre tárt félfáin át
elfuserált jelszavakon túlra látsz.
Kenyérrel, sóval várnak a meghitt percekért
sóvargó ünnepek. A kertben egy kő alá tette
a tél a végszámlát, emlékek rézkarcaival,
nevetések elnémult echóival fizetek.

SZABADSÁGKARÁM

Halkra magyar. Elpukkantak a fogadkozások
kézigránátjai. Romba dőlt minden kamukorlát.
Most itt állunk a szabadságkarámban. És újra
árvák vagyunk. Már megszoktuk. Tulajdonképpen

folyton ebben voltunk. Megtanultunk szűrt
realizmuson élni. Rezervátum-merészen vágunk
át a pengedzsungelen, a seggmeleg nyelveken,
a soronlövőn. Mennyivel szebbnek látszik a világ

a négy megapixeles létszűrőn át. Időnként
behallatszik néhány kamutológus közszellentése.
Aztán már az se. Szóstroke. Szóval szabadság.

Várjuk a macerakúrát. Belőnének magunknak
egy kis hangulatfokozó szódrogot. De tudjuk,
az is szósakk. Aztán már az se. Csak létmatt.

ORFEUSZDAL

– *Botár Attilának*

ki itt belépsz
a letépett szárnyú telefonfülkék világába
mindenfelé megnyomorított padok
betoncsonkjait láthatod
gazdátlan kutyák vizeletétől bűzösen

nézd
Eurydiké szemgödrében nyugszik
a nyugat kultúrája:
megolvadt Mozart golyók

hagyj fel minden reménnyel
mert semmivel nem lehet hatni
a zsarnokság ökörnyállal bestoppolt szívére
ahonnan a bűnbakkeresés farkastörvénye
kitelepítette halmozottan hátrányos
túlélési kísérleteinket

erre a kis időre
ne szeress meg jobban
itt élni mert minden tavasszal
megszakad a szíved ha meglátod
a tulipánok leköppött zászlóit

csak öleld meg a kisemmizett földet
ami alatt a gondterhelt világ hallgat
kitagadott hajnalok fáradtlila
kondenzcsíkjával kösd át
a széteső tájat
nehogy kihulljunk belőle

AZ ÖRÖKRE ZÁTONYÁN

– *Miklós Jutkáért*

Hegyek mögött a végtelent neveli a fény.
Ismeretlen időben várod a szerelem
születését, hogy messzebbre követhesd
magad egy arc tükrénél.

De vajon megleli álmaid elvetett magját
a tél, ha a hó ráöleli magát a földre?
És képes lesz kibontani új káprázatát
tagadásaidból a tavasz?

Csak ne esküdj a feledésre, hiszen
annyi könnyed vitte már a megértés.
Hallgass erről az éjszakáról is, amin
úgy mentél át, mint egy parázsszőnyegen,
mégsem tudsz visszaszokni az egyedülségre.

Ne vádold a látóhatárt, mert mindig elnyel
valakit. Úgyis kifecsegi titkaid a magától
meglóduló redőny. Most hinni tanít a csönd.

Hószagú várakozásban felhők ülnek
a táj felett. De ne aggódj, röpte ívétől
nem sebzi meg magát a madár. Sodródj,
mint elveszett üzenet. Hallgatásod jégvirágai
beszövik az emlékezés lőréseit.

Viseld méltósággal, hogy vitorlás vagy
az örökre zátonyán, mert hamarosan jönnek
balzsamos esők, lesz még mámorító dagály.

MONOGRÁFIA

hogyan törlessze hitelezett hitét
az a tisztességes akit számtalanszor
kiterítettek akinek a sors nem nyitott
teret aki fogalomlassító tüntetések
szemtanújaként az országsiralomház
előtt ülősztrájkol nem ír több verset
a dunai hajózási menetrend színét
vesztett lapjaira mert temetőszolgákkal
kell alkudoznia újabb és újabb temetési
időpontokról

A HAJNAL ALAPRAJZA

– *Nichita Danilovnak*

1

Minden búcsú tapintatlan. Az elválás sóhaja
szénmonoxiddal telített a többszám első
személyben fogalmazás néptelen sikátorában.
Emlékek ózonfelhője mérgez. Ha sokáig
fénybe nézel és utána lehunyod szemed,
egy új hajnal alaprajzát mutatják a hajszálerék.
Fejjel lefele. Ahogy a világ. Beszédhibás
égtájakkal. Keletről hadaró havak. Nyugat dadog.
Délről átlátszó üzenet. A válasz
Észak szájpaddlásába szűrődő halszájka.
Szerelmeid: anyád, gyermekeid, hazád.
Most és mindörökké. A többi elenyészik.

2

A késlekedő álmok és a sietős halál között
elfelejtet az alkalmazkodás ritmusát. Az vagy,
aki mindig is voltál, s aki mindig leszel, hiába
érnek utol ismeretlen találkozások. A látszat
márványtömbjébe vésed arcvonásod.

Ünnep van. Ilyenkor az emberekben emelkedik
a könyörületesség higanyszála.

Tisztában vagy vele, azért vagy most elveszett,
hogy egyszer bizonyosság lehess. Az esték
mozdulatlan félhomályában az otthon fénye.
Felkapart seb, vérző emlék. Szívszorítás.
Jobban mint máskor.

SZEMFÉNYVESZTÉSEK

sehol egy kibérelhető báránnyel
a demokrácia szemfényvesztése
aljnövényzet szavaz az erdő tarravágásáról
az előítélet szögesdrótja
véres cápa fogak
a történelem tenyeréből jósol az idő
szótagol a gyűlölet
összeolvashatatlan
szavak torzója moccan
elveszett kezdőbetű: gázság
a tavasz visszafojtott lélegzetében
varangyokat okádnak a repedések
önbíráskodó szelek riogatják a tájat
egyensúlyzavarban szenvedő szülőföld
fekete méhében új hazát álmodnak maguknak a magok
kihajt a csalás joga
sóhajok bójái a kiábrándulás özönvizén
csak jól úszóknak
használaton kívüli mentőövek
fióksötétben kuporgó evőeszközök
befalazott látóhatár
európába behajtani tilos
vakablakhaza
demonstrációk
petíciók
könyvekből hegyek
sátras ünnepek
a negyvennyolcas standnál várlak
kilenctől délig dedikálom
a szabadság teret

MÁR MEGINT OTT

ott vagy már megint a mérsékelt égövű melankólia partján. nagy tócsákban olvad szívedről a hó. emlékek pislákolnak. fehér köpenyben érkezik a tűkkel felszerelt fájdalom. semmi együttérzés nincs benne. ki kell mondanod a varázsszót, a jóságos doktor nevét, hogy emberségesen bánjon veled. a kín hófehér paravánt emel köréd, csupán a kétszemélyes szobában almazöld a remény ágyneműje.

már megint ott vagy a lemondás tükrében, sosem fogod megtalálni, akire negédes szentimentalizmussal emlékezel. végtagjaid ólmosak, mintha nehézбúvárnak öltöztél volna, egyre süllyedsz valami körüllehelgetett érzésbe. fagyállót kínálsz az örökkévalóságnak, most döbbsz rá, mennyire szereted, és azt kívánod, hogy bárcsak két t-ével írhatnád. jegyzetfüzeted pörgeted. mindig csak körbe-körbe.

megint ott vagy a képzelgés ragacsos zseléjében. semmi pompás varázslat, amivel Isten szemszögéből felfedezhetnéd a kerülőutat. legfeljebb arcod tükrében látsz egy boldog emberöltő felé szálló madarat. és beúszik a képbe anyád brutális mennybe repülése, sápadt arcáról a könnyek savas esője lemosta az élet óriásplakátját. akkor is sűrű pelyhekben hullt a hó, az volt az első abban az évben. és anyád lelke ott vitorlázott az elérhetetlen szürkességben.

ott vagy megint az almazöld ágyban, tehát még van remény. nyüzsögnek körülötted tűk és mindenféle modern kínzóeszközök gyakorlott használói. rákötnek az infúziónyi életre, cseppre-csepp, lassan csepeg beléd a lét. felolvad véredben az özönvíz előtti nyári égbolt, amiből egy szomorú szemű kisfiú hajol föléd, hogy jó éjt kívánjon.

FANTOMFÁJDALOM

– Octavian Gogaért

1

A hó alól fölhallatszik az ibolyák imája.
Feneketlen sötétségből sűrű pelyhekben
hullnak alá a csillagok. Leterítem az ágyat
a szerelem szóval. Némely fogalom téli
álmát alussza bennem. Egyre több kérdőjel
kel ki a szűkszávú földből. A madarak
továbbra is Dél felé szállnak. Hosszú lesz
a tél. Túlélem, ne félj. Majd csak post morten,
lehet megállapítani, hogy ki voltál nekem.

2

Nincs több átjáró. Fizetés nélkül távozik
az éhenkórász éjszaka. Az utcán tapintható
a lomha köd. Tekintetedben az ígélet iszonya.
Gyökeret ver benned az elérhetetlen. Testedből
jőllakik a feledés. Vajon fennmarad belőled
valami melegség, ha mások terheit végleg
leteszed? Ellobbant szépségedről meddig
suttognak a rózsák? Nem tanítottad meg
a havat a szél nyelvére. Most minden elágazást
elrejt előled. Kilesi reményed kulisszatitkait
a Tó. Utolsó menedéket vájnak a fagyott faágak
a légbe. Valaki fantomja vagy. Eltévedt utas
egy idegen álmában. Tűnődsz egy igaz ember
szívverésén. Névtelen virágok siketnéma jeleire
figyelsz. A hiányt birtokolod. Lakatlan
szavakban bujdosol.

Szenvedélyes szavakat gázol el a vonat.
Gyolcskötés a hó a táj sebén. Csak te
öregszel a fogoly horizont alatt
és ostobaságokat kérdezel: Kinek gyónjon
illetlen vágyairól a mogyoróbokor? Mi lesz
az epekedéstől elsorvadt csókokkal?
Ki tapasztja be a fák hasadt szívét?
Ki fekszik önként az emlékek tehervonata elé?

Majd találkozunk, kiált utánad a jövő.
Hangjától kifényesedik ez a nap,
befornak a hétköznapiak hézagai
és az árnyékok angyalt fekszenek a hóba.

TARTALOM

Kokárdaének	9
A szabadság arcképe	10
A csend oltára	11
Fejezetek a valóságból	12
A költészet evolúciója	14
Az árulás ujjlenyomata	15
Eucharisztia	16
Megvesztegethetetlen jövő	17
Élőképek	18
A véglegesség előjele	19
Együttállások útvesztői	24
A szükség diadalíve	26
Ózonlyuk	29
A fény mutatóujja	30
A szerelem életrajza	31
Átutazóban	32
Apokrif imádság	35
Relikviák	36
Testbeszéd	38
Kvartett	40
Az árvaság színopszisa	42
Az összetartozás vércsoportja	44
A tehetetlenség szonettje	46
Szemünk özönvizében	47
Hiábavalóságok	48
Pantomimek	49
A virradat jászolánál	50
Az idő domborművei	51
Új partok felé	53
Áradások	61
Égre karcolt üzenet	63
Világtalan csillagok	65
Letétek	66
Pénélopé télen	67
Szimfónia az ígért kertjéről	68
Négy cavatina alt hangra	70
Költőtollal	73
Rejtélyek	75

Mértani pontossággal szerkesztett csönd	77
Imádság	79
A szabadság íze	80
Évszakok feltételes megállói	81
Ellenfények	82
Az Idő térképe	83
A távolság liturgiája	84
Etüd két gordonkára	85
Élesre töltött pillanat	86
Körfolyosók	88
Korszerű zsoltár	90
Lakatlan virasztások	92
Megváltoztathatatlan álmok	93
Közlemény	94
Lelkem turbinái	95
Partraszállások	97
A csönd labirintusa	98
Holtág	99
Sugárban árad	100
Rozsdarózsák	101
Délceg árnyék	102
Szüret	103
Dicsértessél	104
Hologramok	106
Pater noszter	107
Következőképpen	108
A sebezhetőség tartománya	109
Sebek domborzati térképe	110
Ikonok	111
Oltalmazó szavak	113
Siratófal	114
Négy tétel alt hangra	116
Rézkarcok	118
Szabadságkarám	120
Orfeuszdal	121
Az örökre zátonyán	122
Monográfia	123
A hajnal alaprajza	124
Szemfényvesztések	125
Már megint ott	126
Fantomfájdalom	127

Négy cavatina alt hangra (részlet)

egy ámenben tartogatlak
megreped a csönd vakolata
az emlékek árnyéka
nagyra nő szobám falán

a város szíve kő
rendületlenül hallgat
szemmel tartanak a házak ablakai

még nincs vége a drámának
együtt játszunk a válaszokat
téged keres a visszhang
homlokod tűzfala előtt leborul egy pillanat

fájdalom lappang a fákban
fűrészek hangjával álmodnak
könnyben úszik a madarak szeme

haldokló anyád utolsó sóhajával
vallottál érzéseidről
földszagú szavakkal aláaknáztad szívem
de dús termést ígérő verseidből
félelem szökkent szárba
ki vigyáz most az újszülött búza álmára

ISBN 978-963-88142-9-6

9 789638 814296